

UNIVERZITET U SARAJEVU i FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

ZAVRNI RAD

Bosanski, hrvatski i srpski jezik u zakonima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Studentica: Alma Jukan

Mentorica: prof. dr. Bernisa Purić

Sarajevo, 2025.

UNIVERSITY OF SARAJEVO ñ FACULTY OF PHILOSOPHY
DEPARTMENT OF BOSNIAN, CROATIAN AND SERBIAN LANGUAGE

FINAL MASTER'S THESIS

**Bosnian, Croatian and Serbian language in the laws of the Brčko District of Bosnia
and Herzegovina**

Student: Alma Jukan

Mentor: prof. dr. Bernisa Purić

Sarajevo, 2025.

Univerzitet u Sarajevu
Filozofski fakultet
Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik i lektorski smjer

Alma Jukan
Indeks br. 532/2010, vanredna studentica

Bosanski, hrvatski i srpski jezik u zakonima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine
Završni magistarski rad

Predmet: Lingvistička stilistika
Mentorica: prof. dr. Bernisa Purić

Sarajevo, 2025.

University of Sarajevo
Faculty of philosophy
Department of Bosnian, Croatian and Serbian language ñ proofreading course

Alma Jukan
Indeks br. 532/2010, part-time student

Bosnian, Croatian and Serbian language in the laws of the Brčko District of Bosnia and
Herzegovina
Final master's thesis

Subject: Linguistic stylistics
Mentor: prof. dr. Bernisa Purig

Sarajevo, 2025.

SADRŽAJ

1. UVOD	8
1.1. Problem istraživanja	8
1.2. Cilj istraživanja	8
1.3. Metodološki pristup radu	8
1.4. Službeni jezici u pravnoj regulativi	8
2. STIL	10
3. FONETIKA	13
3.1. Zamjena glasa jat	13
3.2. Prijevoj vokala	15
3.3. Nepostojano a	16
3.4. Pokretni (fakultativni) vokali	19
3.5. Jotovanje	21
3.6. Gubljenje suglasnika	22
3.7. Glas h	23
3.8. Vokalske alternacije	24
4. MORFOLOGIJA	27
4.1. Imenice	27
4.2. Zamjenice	37
4.3. Glagoli	37
4.4. Pridjevi	41
4.5. Prilozi	46
5. SINTAKSA	47
5.1. Red riječi u rečenici	47
5.2. Upotreba infinitiva ili konstrukcije <i>da + prezent</i>	50
5.3. Pasivna konstrukcija rečenice	52
5.3. Sintaksičke konstrukcije s prijedložnim izrazima	53
6. LEKSIKA	56
6.1. Jezik prava	62
6.2. Tužice / domaće riječi	63
6.3. Kroatizmi/srbizmi	65
7. ZAKLJULAK	67
8. LITERATURA I IZVORI	70

Sažetak

Predmet ovoga rada jeste analiza zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine čiji je cilj da predstavi kako standardni bosanski jezik, standardni hrvatski jezik i standardni srpski jezik funkcioniraju u administrativnom funkcionalnom stilu. Rad se sastoji od nekoliko dijelova, koji su podijeljeni na odjeljke. U uvodnom dijelu predstavljeni su problem i cilj istraživanja, metodološki pristup radu te je dat kratak osvrt u vezi s upotrebom tri standardna jezika u administraciji (pravna regulativa). Zatim slijedi uvid u pravila administrativnog funkcionalnog stila. Centralni dio rada bavi se lingvističkim posebnostima u zakonima Brčko distrikta BiH, odnosno analizom korpusa na fonetskom, morfološkom, sintaksičkom nivou te leksičkim pojavama. Na kraju je data rekapitulacija ciljeva istraživanja, analize i rezultata istraživanja te su izloženi mogući smjerovi daljeg istraživanja. Predložen je popis literature i zakona koji čine izvore istraživanja.

Ključne riječi: bosanski jezik, hrvatski jezik, srpski jezik, pravopis, gramatika, rječnik, zakoni, administrativni funkcionalni stil, norma

Abstract

The subject of this paper is the analysis of the laws of the Brčko District of Bosnia and Herzegovina, aimed at presenting how the standard Bosnian, Croatian, and Serbian languages function in the administrative functional style. The paper consists of several parts, divided into sections. The introductory part presents the problem and goal of the research, the methodological approach to the paper, and provides a brief overview regarding the use of the three languages in administration (legal regulations). This is followed by an insight into the rules of the administrative functional style. The central part of the paper deals with linguistic peculiarities in the laws of the Brčko District of BiH, namely the analysis of the corpus at the phonetic, morphological, syntactic levels, and lexical phenomena. Finally, a recapitulation of the research objectives, analysis, and results is provided, along with possible directions for further research. A list of literature used in the paper and the laws that constitute the sources of research are presented.

Keywords: Bosnian language, Croatian language, Serbian language, orthography, grammar, dictionary, laws, administrative functional style, language norm

1. Uvod

1.1. Problem istraživanja

U novije vrijeme u nauci se sve veća pažnja posvećuje izučavanju posebnosti pravnih dokumenata što predstavlja jedan od izazova za pisanje i ovoga rada. Drugi motiv je rad u organima uprave na poziciji lektora (mnogi istraživači crpe motive za naučni rad iz posla kojim se bave). Najveći dio ovoga rada obuhvata analizu zakona Brčko distrikta BiH, odnosno bavi se karakteristikama tri jezička standarda u zakonima Distrikta na području fonetike, morfologije, sintakse i leksike, ali i stila, jer jezik pravne struke predstavlja izazov za lingviste s obzirom da su mnoge pojave (najbitnije značajke) administrativnog funkcionalnog stila u suprotnosti sa standardom.

1.2. Cilj istraživanja

Cilj rada je da predstavi kako standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik funkcioniraju u zakonima Brčko distrikta BiH te u kojoj mjeri je ostvarena njihova norma u skladu s pravopisima, rječnicima i gramatikama koji su bili aktuelni u periodu nastanka zakona. Analizom korpusa bit će opisane njihove sličnosti i razlike što će neminovno nametnuti pitanje *koliko je opravdana upotreba tri jezika i dva pisma u administraciji*.

1.3. Metodološki pristup radu

Od metodoloških postupaka bit će primijenjen analitičko-deduktivni pristup te interpretacija podataka.

Izvore za istraživanje čini 11 zakona Brčko distrikta BiH koji su objavljeni u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

1.4. Službeni jezici u pravnoj regulativi

Do 1991. godine narodi bivše Jugoslavije slušali su se zajedničkim jezičkim standardom koji se zvao srpskohrvatski/hrvatskosrpski jezik. Taj jezik se zasnivao na zajedničkoj

dijalekatskoj osnovici. Imao je istoľnu i zapadnu varijantu te dva standardnojeziľka izraza: bosanskohercegovaľki standardni izraz i crnogorski standardni izraz. Danas egzistiraju ľetiri zasebna jeziľka standarda: bosanski, crnogorski, hrvatski i srpski jeziľki standard.

S obzirom na to da u Bosni i Hercegovini ĥive tri konstitutivna naroda (Boľnjaci, Hrvati i Srbi), sluĥbeni jezici su bosanski, hrvatski i srpski, ġto je i pravno ureľeno. Ustav Bosne i Hercegovine ne tretira pitanje jezika, ali entitetski ustavi da.

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine iz 1994. godine (ľlan 16.) kaĥe da su sluĥbeni jezici Federacije bosanski jezik i hrvatski jezik, sluĥbeno pismo je latinica, a ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave. Dodatni jezici mogu se odrediti kao sluĥbeni veľ inom glasova svakog doma Parlamenta Federacije, ukljuľujuľ i veľ inu glasova boľnjaľkih delegata i veľ inu glasova hrvatskih delegata u Domu naroda.

Meľutim, visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu je 2002. godine donio odluku o izmjeni Ustava FBiH. Jedan od amandmana odnosio se i na jezik (AMANDMAN XXIX) i on glasi:

AMANDMAN XXIX

- (1) Sluĥbeni jezici Federacije Bosne i Hercegovine su: bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik. Sluĥbena pisma su latinica i ľirilica.
- (2) Ostali jezici mogu se koristiti kao sredstvo komunikacije i nastave.ó

U ľlanu 7. Ustava Republike Srpske, koji je objavljen u Aľluĥbenom glasniku RSó, br. 21 od 31. decembra 1992. godine, stoji da je *u Republici u sluľžbenoj upotrebi srpski jezik ijekavskog i ekavskog izgovora i ćirilicno pismo, a latinićno pismo na naćin odreĥen zakonom. Na podrućjima gdje žive druge jezićke grupe u sluľžbenoj upotrebi su i njihovi jezici i pisma, na naćin odreĥen zakonom.*

U Ustavu Republike Srpske („Sluĥbeni glasnik Republike Srpskeó, broj 21/92 ņ preľiġľeni tekst, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05) stav 1. ľlana 7. Ustava zamijenjen je Amandmanom LXXI, koji glasi:

Član 7.

Službeni jezici Republike Srpske su: jezik srpskog naroda, jezik bošnjačkog naroda i jezik hrvatskog naroda. Službena pisma su i cirilica i latinica.

Stav 2. ostao je nepromijenjen i glasi:

Na područjima gdje живе druge jezičke grupe u službenoj upotrebi su i njihovi jezici i pisma, na način određen zakonom.

Konačnom arbitražnom odlukom za Brčko formiran je Brčko distrikt BiH. Donesen je Statut Brčko distrikta BiH u kojem je članom 6. propisana upotreba pisma i jezika, a koji glasi:

Član 6.

Pismo i jezik

(1) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, te latinica i cirilica su u ravnopravnoj upotrebi za sve službene svrhe.

(2) Pojedinačne odluke institucija Distrikta o pravima i obavezama građana izdaju se na jednom od jezika i pisama navedenih u stavu 1 ovog člana, prema zahtjevu zainteresovane stranke.¹

Također, Jedinstvenim pravilima i procedurama za izradu zakona i drugih propisa Brčko distrikta BiH propisano je da svi propisi moraju biti na tri jezika i dva pisma.

2. Stil

Budući da je predmet ovog istraživanja jezik prava i jezik administrativnih tekstova (zakona), uputno bi bilo pojasniti šta je to administrativni funkcionalni stil i koje su njegove najbitnije odlike.

Kako navodi Marina Katnić-Bakarić (2001), ovome stilu svojstven je visok stepen shematiziranosti i determiniranosti jezičkih sredstava, što je rezultat njegove funkcije.

¹ Statut Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (prečišćeni tekst), broj: 02-02-36/10 od 14. 1. 2010. godine, str. 3

Administrativni tekstovi, naime, služe za zvaničnu komunikaciju između pojedinaca i ustanova, između ustanova, između država i državnika, pojedinaca i državnih organa i odlikuju se velikom hanrovskom raznolikošću. Da bi takva komunikacija bila efikasna u što kraćem vremenskom periodu, razvila su se manje-više stroga pravila i sheme, obrasci za većinu tih hanrova.

Administrativni stil odlikuje se preciznošću, tačnošću i faktografijom. Zbog toga se još više nego u naučnom stilu ovdje može govoriti o odsustvu figurativnosti ili ekspresivno-emocionalne markiranosti.

U svome opisu administrativnog funkcionalnog stila Katnić-Bakargić (Ibid.) navodi da prema Branku Tođoviću (1988) administrativni funkcionalni stil ima pet podstilova, a to su:

- a) *zakonodavno-pravni*, tji su hanrovi zakoni, statuti, ustavi, odluke, naredbe, rješenja;
- b) *društveno-politički* ti rezolucije, povelje, deklaracije, programi, referati, saopštenja, izjave;
- c) *diplomatski* ti kominikei, note, demarši, protokoli, memorandum;
- d) *poslovni* ti ugovori, dopisi, fakture, sertifikati, narudžbe, uplatnice, računi, specifikacije;
- e) *personalni* ti molbe, autobiografije, žalbe, punomoći, lična dokumenta, upitnici, ankete, formulari i slično.

Administrativni funkcionalni stil dominantno se realizira u pismenoj formi. Na leksičkom planu karakteriše ga kancelarizmi, ustaljene i njemu svojstvene riječi ili izrazi (*predmet, dopis, imenovani, na osnovu člana broj 1* i sl.), gomilanje stereotipnih fraza, u diplomatskom podstilu shematizirane konstrukcije ti *doći u prijateljsku (ili zvaničnu) posjetu, izraziti zadovoljstvo uspjehom razgovora*, a u zakonodavno-pravnom podstilu mogu se naći i latinske riječi, izrazi i rečenice (*alias, corpus delicti, vis maior, in personam* itd.) (Ibid.).

Na gramatičkom planu ovaj stil je nominalni, što znači da u njemu dominiraju imenice, naročito apstraktne i deverbativne, a l'est je postupak kondenzacije, naročito nominalizacije, tako da je broj glagola dodatno smanjen. Postojeći glagoli dominantno su u formi sadašnjeg vremena, rjeđe prošloga (i to perfekta), u trećem licu ili neodređeno-ličnim, bezličnim i pasivnim konstrukcijama. L'esti su dekomponirani predikati (*donijeti odluku, izvršiti pregled,*

podnijeti izvještaj). Rešenice su po pravilu duge, sa nizom zavisnih ili nezavisnih rešenica, tako da ponekad nije jednostavno razumjeti sve smislaone odnose meLu njima, što je u suprotnosti sa stalnom težnjom za razumljivošću, komunikativnošću toga stila. (Katnić-Bakarić 2001: 88-92)

I u Jedinstvenim pravilima i procedurama za izradu zakona i drugih propisa Brčko distrikta BiH propisano je da se propis piše u normativnom obliku što znači jasnim stilom, jednostavnim riječima i precizno izraženim namjerama zakonodavca.

Terminologija koja se koristi u propisima mora biti jasna, dosljedna, precizna i potrebna. Ta terminologija se koristi uz što je moguće manje odstupanja od značenja u svakodnevici u odnosu na pravni i stručni smisao i na način koji isključuje svaku dvosmislenost. Korištenje terminologije koja ima dva ili više značenja treba izbjegavati, a ako to nije moguće, željeno značenje treba definisati posebnom odredbom koja se nalazi u definicijama.

Upotreba terminologije u cijelom tekstu propisa treba biti dosljedna, odnosno kada se izraz u propisu upotrijebi u jednom značenju, mora se u istom značenju upotrebljavati kroz cijeli propis.

U propisu se koristi precizna terminologija, čije pravne posljedice mogu biti nesumnjivo jasne. Korištenje uobičajenih, a nepreciznih odrednica *odmahó*, *bez odgađanjaó*, *pravovremenoó*, *Aj praviluó* i slično, trebalo bi, u određivanju vremenskih rokova, što je moguće više izbjegavati.

Kada se u propis uvodi novi pojam, on mora biti u osnovnim odredbama jasno definisan, kako po sadržaju, tako i po obimu. Ako je potrebno da se izmijeni ustaljeni smisao nekog termina, odnosno izraza u osnovnim odredbama propisa, treba objasniti kakvo značenje taj izraz ima u propisu.

Također, u propisu se upotrebljava samo terminologija koja ima isto značenje na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini. Upotrebu dva ili više izraza istog značenja, koji se mogu izraziti samo jednim izrazom istog značenja, kao i strane izraze, treba izbjegavati. Strani izrazi, tzv. tuđice mogu se upotrebljavati u onom značenju koje strani izraz ima na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini. Upotrijebljeni strani izraz u propisu

stavlja se u zagradu iza domaćeg izraza istog značenja. Kada je riječ o skraćenicama koje se koriste, one moraju biti definisane.

U slučaju ponavljanja naziva ili drugih izraza kroz propis koristi se samo skraćeni naziv ili drugi izraz koji se navodi u zagradi iza riječi: *A* u daljnjem tekstu: *ó*. U slučaju ponavljanja treba izbjegavati skraćenice u kojima se iza početnih slova pojedinačne riječi nalazi tačka, osim kada je skraćenica uobičajena. Skraćeni naziv propisa piše se velikim slovom (npr. Zakon, Odluka itd.), ako se naziv odnosi na određeni propis. Uz zamjenice i druge riječi kojima se propis određuje, naziv propisa piše se uvijek malim slovom, kao npr. ovaj zakon, navedena odluka itd.

Glagoli se u propisu upotrebljavaju u sadašnjem vremenu i u aktivnom obliku; riječi se u propisu upotrebljavaju u jednini; nije dopušteno alternativno određivanje (u jednini i množini) kao što su: *A*odjeljuje(ju) *ó*, *A*kandidatu(ima) *ó*, *A*relevantnog(ih) *ó*, *A*konstitutivnog(ih) *ó*, *A*vlasti(ima) *ó*. Također, riječi se u propisu upotrebljavaju samo u muškom ili ženskom rodu, bez alternativnih određivanja.

Kada je u pitanju pisanje brojeva, važe sljedeća pravila:

1. brojevi upotrijebljeni u propisu do broja 10 pišu se slovima, a preko broja 10 brojevima;
2. datum i suma novca se pišu brojevima;
3. razlomak i procenat upotrijebljen u propisu piše se brojevima i slovima.²

3. Fonetika

3.1. Zamjena glasa jat

Refleks glasa jat ne podudara se u trima standardima pri pisanju pojedinih riječi. U bosanskom standardu prema *Pravopisu bosanskoga jezika* (Halilović 1996: 129) imenice koje se tvore od glagola koji počinju s *pre-* imaju oblike s *prije-* i sa dugim *pre-*. Iako su naporedni dvosložni i jednosložni oblici, pravopis, ipak, preporučuje oblike s *prije-*, za razliku od *Gramatike bosanskoga jezika* (Jahić, Halilović, Palić 2000: 162) u kojoj je dat jednak status i jednom i drugom obliku.

² Jedinstvena pravila i procedure za izradu zakona i drugih propisa Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 01/12)

U tekstovima na bosanskom jeziku upotreba oblika s dvosložnim (*prije-*) i jednosložnim (*pre-*) prefiksom je dubletna, mada je znatna prednost data prvom.

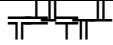
U hrvatskom standardu prema *Hrvatskom školskom pravopisu* (Babić, Ham, Moguć 2005: 25) kada se od glagola s predmetkom *pre-* tvori imenica, tada u imenice na mjestu *pre-* dolazi *prije-*. *Pravopis srpskoga jezika* (Peġikan, Jerković, Pićurica 2005: 67) daje prednost jednosložnom prefiksu.

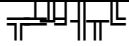
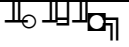
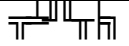
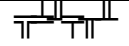
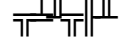
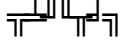
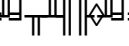
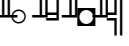
U tekstovima na hrvatskom jeziku dosljedna je upotreba dvosložnoga prefiksa, dok u tekstovima na srpskom jeziku pronalazimo oblike s jednosložnim prefiksom, u skladu s pravopisnim rjeġenjima.

Pridjev *sljedeći* ima dvostruke standardne oblike u bosanskom jeziku ņ *sljedeći* i *slijedeći* (Halilović 1996: 131). Na naporednu upotrebu oblika ovog pridjeva upućuje i Refik Bulić (2001: 67) u svome *Jezičko-pravopisnom priručniku za ućenike osnovnih i srednjih škola*, navodeći da se pridjev *slijedeći* i glagolski prilog sadaġnji razlikuju po naglasku. I u *Pravopisu srpskoga jezika* (2005: 69, 296) pronalazimo dubletno rjeġenje za upotrebu pridjeva *sljedeći/slijedeći*.

Hrvatski školski pravopis (Ibid.: 25) navodi samo oblik *sljedeći* naglaġavajući razliku u znaġenju: *sljedeći* ņ pridjev (sljedeći i po redu), a *slijedeći* ņ glagolski prilog sadaġnji (slijedeći i koga). I *Pravopis hrvatskoga jezika* (Anić, Silić 2001: 772, 774) pravi istu razliku navodeći oblik *sljedeći* kao pridjev, a oblik *slijedeći* kao glagolski prilog od glagola *slijediti*.

U tekstovima na sva tri jezićka standarda pronalazimo oblik *redoslijed*, ġto je u skladu s normativnim rjeġenjima.

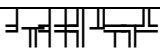
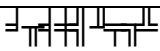
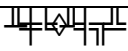
Izvori	B	H	S
ZIDZENBDBiH	prijenos (str. 2)	prijenos (str. 2)	 (str. 2)
	sticanje (str. 2)	stjecanje (str. 2)	 (str. 2)
	stiće	stiće	

	(str. 4)	(str. 4)	(str. 4)
	prijedlog (str. 2)	prijedlog (str. 2)	 (str. 2)
ZDPPPBRVI	sljedeđ a (str. 1)	sljedeđ a (str. 1)	 (str. 1)
	prijevoza (str. 2)	prijevoza (str. 2)	 (str. 2)
ZNKPPKNVUOPK	prenos (str. 1)	prijenos (str. 1)	 (str. 1)
ZJPPBDBiH	uticaj (str. 2)	utjecaj (str. 2)	 (str. 2)
ZDFBDBiH	prijelazne (str. 5)	prijelazne (str. 5)	 (str. 4)
ZAT	prijepis (str. 2)	prijepis (str. 2)	 (str. 2)
	prijevoda (str. 3)	prijevoda (str. 3)	 (str. 3)
IZBDBiH	redoslijedu (str. 9)	redoslijedu (str. 10)	 (str. 10)
	sljedeđ em (str.10)	sljedeđ em (str. 10)	 (str. 10)

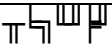
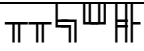
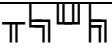
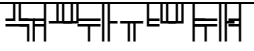
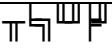
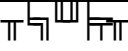
Kada je u pitanju refleks glasa jat, svi primjeri u sva tri jeziĉka standarda su u skladu s pravopisnom normom, uz jedan izuzetak u hrvatskom jeziku ñ rijeĉ' Aĉtiĉ'eó.

3.2. Prijevoj vokala

Prema *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 136) prijevoj vokala (samoglasniĉka apofonija) nastaje kada u korijenu srodnih rijeĉi doĉe do promjene (korijenskih) vokala. Pri analizi korpusa izdvojen je prijedlog *tokom* s prijevojem dvaju vokala e : o = tēi : tōk. Svi primjeri su u skladu s normativnom literaturom pa tako u tekstovima na hrvatskom jeziku pronalazimo *u tijeku*, *tijekom*, a u tekstovima na srpskom i bosanskom *u toku*, *tokom*.

Izvori	B	H	S
ZIDZENBDBiH	projekt (str. 3)	projekt (str. 3)	 (str. 3)
ZZKBDBiH	dokument (str. 5)	dokument (str. 5)	 (str. 6)
ZJPPBDBiH	dokument (str. 3)	dokument (str. 3)	 (str. 3)
	projekt (str. 1)	projekt (str. 1)	 (str. 1)
IZBDBiH	subjekt (str. 7)	subjekt (str. 7)	 (str. 8)

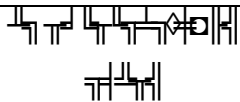
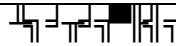
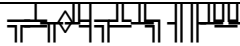
Kada je riječ o nepostojanom *a*, razliku u pisanju pronalazimo i kod riječi *obaveza/obveza*.

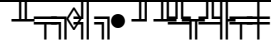
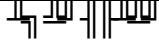
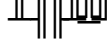
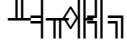
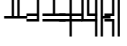
Izvori	B	H	S
ZIDZENBDBiH	obaveze (str. 2)	obveze (str. 2)	 (str. 2)
	o obavezi (str. 2)	o obvezi (str. 2)	 (str. 2)
ZAT	obaveza (str. 3)	obveza (str. 3)	 (str. 3)
	takseni obveznik (str. 1)	pristojbeni obveznik (str. 1)	 (str. 1)
ZD	obaveze (str. 3)	obveze (str. 3)	 (str. 3)
ZZKBDBiH	obavezan (str. 5)	obvezan (str. 5)	 (str. 6)
ZJPPBDBiH	obavezno (str. 6)	obvezno (str. 6)	 (str. 6)
IZBDBiH	obaveze (str. 6)	obveze (str. 6)	 (str. 6)

Upotreba riječi *obaveza/obveza* i svih njenih oblika u potpunosti je u skladu s normom (normativnim rješenjima). U hrvatskom su upotrijebljeni oblici *obveza, obvezno, obavezan*, a u bosanskom i srpskom jeziku *obaveza, obavezno, obavezan*. U tekstovima na sva tri jezika upotrijebljena je riječ *obveznik*, što je, također, u skladu s pravilima.

Kada je riječ o **prijedlogu s/sa**, u hrvatskom jeziku se dosljedno upotrebljava kraj i oblik *ni* bez nepostojanog *a*. Njegova upotreba ni u jednom od jezika nije dosljedna *ni* zastupljeni su oblici i s nepostojanim *a*, a i bez njega. U tekstu zakona na hrvatskom jeziku bilježimo primjer *Az zagitomó* iako je pravilo da se ispred *z* i *s* te *ž* i *š* upotrebljava duhi oblik.

Prema *Pravopisu srpskoga jezika* (2006: 96) prijedlozi *s* i *k* obavezno se progiruju ispred istih ili sličnih suglasnika (tj. *s, z, š, ž*, a *k* ispred *k, g, h*): *sa sobom, sa zida, sa ženom, sa šurakom, ka kući, ka gradu, ka hramu*; također je *sa* obavezno u izrazu *sa mnom*. U ostalim položajima valja redovno održavati kraj i oblik u ustaljenim izrazima: *s jedne strane, s druge strane, s nogu, s jeseni, s poštovanjem, s mukom, s ruke na ruku, s praga na prag, s koca i konopca, k vragu, prići k ruci* i dr. *ni* a u slobodnim vezama oblik prijedloga prepušta se slobodnom izboru i stilističkoj ocjeni. Nije opravdana težnja da se kraj i oblici potpuno potisnu.

Izvori	B	H	S
ZIDZENBDBiH	sa svim onim (str. 1)	sa svim onim (str. 1)	 (str. 1)
ZDPPPBRVI	sa odgovarajućim aktom (str.3)	s odgovarajućim aktom (str. 3)	 (str. 3)
ZJPPBDBiH	s ciljem (str.1)	s ciljem (str.1)	 (str. 1)
	sa dodacima (str. 6)	sa dodatcima (str. 6)	 (str. 6)
	projekt s liste (str. 4)	projekt s liste (str. 4)	 (str. 4)
ZDFBDBiH	s licima (str. 5)	s osobama (str. 5)	 (str. 4)
ZAT	u vezi sa	u vezi s	

	ostvarivanjem (str. 2)	ostvarivanjem (str. 2)	 (str. 2)
	u vezi sa zaĝitom (str. 2)	u vezi s zaĝitom (str. 2)	 (str. 3)
	u vezi s priznavanjem (str. 3)	u vezi s priznavanjem (str. 3)	 (str. 3)
IZBDBiH	s l'lanom (str. 3)	s l'lankom (str. 3)	 (str. 3)
	s najmanje stotinu (str. 6)	s najmanje stotinu (str. 6)	 (str. 6)
	sa te liste (str. 9)	s te liste (str. 10)	 (str. 10)
	s liste (str. 10)	s liste (str. 10)	 (str. 10)
ZD	s kojima (str. 2)	s kojima (str. 2)	 (str. 2)
	sa obraLival'em (str. 2)	s obraLival'em (str. 2)	 (str. 2)
	s drugim (str. 3)	s drugim (str. 4)	 (str. 3)

3.4. Pokretni (fakultativni) vokali

Pokretni vokali mogu biti *a*, *e* i *u*. Javljaju se na kraju rijeĉi koje i bez njih imaju potpuno isto znaĉenje. U *Gramatici bosanskoga jezika* (2000) navedene su kategorije rijeĉi u kojima se mogu javiti fakultativni vokali. To su:

- zavisni padeĥi u pridjevskoj promjeni;
- zavisni padeĥi u zamjenil'koj promjeni;
- prilozi.

U *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 143) pronalazimo da je u bosanskom standardu dozvoljena upotreba i oblika s pokretnim vokalima i oblika bez njih, ali se preporučuju oblici s pokretnim vokalom onda kada se jedan do drugoga u sintagmama nađu dva eksplozivna suglasnika npr. *kada dođem*.

Kada je riječ o pridjevima, nije zabilježen nijedan primjer s pokretnim vokalom ni u jednoj od jezičkih varijanti. Pokretni vokal *a* zabilježen je u tekstovima na hrvatskom jeziku pri pisanju zamjenice *ovoga*, i to vrlo rijetko. Ono što je zanimljivo jeste da se eksplozivni suglasnici ne razdvajaju ni u jednom od triju standarda (npr. *nadležnog doktora*).

Još jedna podudarnost je pisanje priloga *kada* s pokretnim vokalom *a*.

I u srpskom standardnom jeziku potpuno su ravnopravni dvojaki oblici priloga *tog* i *toga*, pridjeva *dobrog* i *dobroga* pa i trojaki: *dobrom* n *dobrome* n *dobromu* (Stanojčić, Popović 2000: 60). Ni Mihajlo Stevanović u svojoj *Gramatici srpskog jezika* (1966: 49) ne daje prednost nijednom od oblika pojedinih riječi. U *Srpskom jezičkom priručniku* Ivić i dr. (2007: 21) navode da, s obzirom na to da pokretni vokali kod pridjeva i pridjevskih zamjenica imaju samo stilsku vrijednost, oni mogu i izostati.

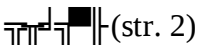
	ZDFBDBiH	ZDFBDBiH
B	ë iz stava (1) ovog l'ana. (str. 3)	ë od dana stupanja na snagu ovog zakonaë (str. 5)
H	ë iz stavka (1) ovog l'anka. (str. 3)	ë od dana stupanja na snagu ovog zakonaë (str. 5)
S	ë - - - (1) - - - (str. 3)	ë - - - • - - - (str. 5)
	ZZKBDBiH	ZAT
B	ë izrađavanja ne'eg neistinitogë (str. 6)	ë u drumskom saobraćajuë (str. 5)
H	ë izrađavanja ne'eg neistinitogë (str. 6)	ë u cestovnom saobraćaju (str. 5)
S	ë - - - • - - - (str. 6)	ë - - - • - - - (str. 6)
	ZLI	ZJPPBDBiH
B	ë u pravnom saobraćajuë (str. 1)	ë poslovnik o svom raduë (str. 3)
H	ë u pravnom saobraćajuë (str. 1)	ë poslovnik o svom raduë (str. 3)
S	ë - - - • - - - (str. 1)	ë - - - • - - - (str. 3)

	(str. 5)	(str. 7)	(str. 5)
	ovlaštenja (str. 6)	ovlasti (str. 8)	 (str. 6)
	ovlašten (str. 6)	ovlašten (str. 8)	 (str. 6)
ZZKBDBiH	op em (str. 5)	op em (str. 4)	 (str. 5)
IZBDBiH	op eg (str.)	op eg (str. 2)	 (str. 2)

3.6. Gubljenje suglasnika

Kada je u pitanju gubljenje suglasnika, u korpusu su pronađeni primjeri imenica na *-tak*, ali i jedan primjer imenice na *-dac* u tekstu na hrvatskom jeziku (*sudac*).

Kako i propisuje *Gramatika bosanskoga jezika* (2000: 157–158), u primjerima pronađenim u zakonima pisanim na bosanskom jeziku praskavi zubni suglasnici *t* i *d* gube se ispred afrikate *c*. I u tekstovima na srpskom standardu izdvojeni su normirani oblici bez dentala. Ti oblici dobiveni su poslije gubljenja suglasnika *d* i *t*. Do njihovoga gubljenja došlo je zato što su se nađli ispred afrikata koji u sebi sadrže praskavi dental (Stevanović 1966: 45). U hrvatskom standardu suglasnik *t* se dosljedno javlja ispred afrikate *c*, osim u riječi *sudac* – *suci*, što je i standardizirani oblik prema *Hrvatskome pravopisu* (Babić, Finka, Moguć 2004: 54) i *Hrvatskome školskom pravopisu* (Babić, Ham, Moguć 2005: 31).

	ZDFBDBiH	ZNUPPKNVUOPK
B	izdacima (str. 1)	podaci (str. 2)
H	izdatcima (str. 1)	podatci (str. 1)
S	 (str. 1)	 (str. 2)
	ZJPPBDBiH	ZAT
B	podacima (str. 6)	nedostacima (str. 2)
H	podatcima (str. 6)	nedostatcima (str. 2)
S	 (str. 6)	 (str. 2)

	(str. 1)	(str. 1)	(str. 1)
	Duhana (str. 1)	duhana (str. 1)	 (str. 1)
	duhana i duhanskih proizvoda (str. 1)	duhana i duhanskih proizvoda (str. 1)	 (str. 1)
	duhanskog rasada (str. 1)	duhanskog rasada (str. 1)	 (str. 1)
	suhog duhana (str. 1)	suhog duhana (str. 1)	 (str. 1)
	duhaniġe (str. 3)	duhaniġe (str. 4)	 (str. 3)
ZJPPBDBiH	istorijskog (str. 2)	povijesnog (str. 2)	 (str. 2)
IZBDBiH	historije (str. 1)	povijesti (str. 1)	 (str. 1)

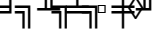
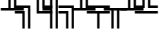
Izdvojeni primjeri pokazuju dosljednu primjenu pravopisnih oblika u tekstovima na hrvatskom i srpskom standardnom jeziku, dok se u tekstu na bosanskom standardnom jeziku javlja jedan izuzetak (*istorijskog*).

3.8. Vokalske alternacije

Alternacija a/u

Ova alternacija odnosi se na alternaciju prefiksa *sa-/su-*. U zakonima na hrvatskom jeziku zabilježeni su oblici *sa u* u prefiksu, a na bosanskom i srpskom *sa a*. U *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 310), u dijelu o prefiksnoj tvorbi imenica, navedeni su naporedni oblici; *sa-/su-* (*saputnik/suputnik*, *saradnik/suradnik*), ali je *sugrađanin*, *suvlasnik*. U *Rečniku srpskoga jezika* (2007: 1292, 1284) pronalazimo oblike s prefiksom *su-*, ali autori upućuju na oblike s prefiksom *sa-*. I u srpskom jeziku normiran je samo oblik *suvlasnik*, kako se i upotrebljava u korpusu.

U hrvatskom jeziku korigirani su samo oblici s prefiksom *su-*, u skladu s važećom normom, a u bosanskom i srpskom oblici s prefiksom *sa-*.

Izvori	B	H	S
ZD	saradnji (str. 1)	suradnji (str. 2)	 (str. 1)
	saglasan (str. 3)	suglasan (str. 4)	 (str. 3)
ZJPPBDBiH	saraLivati (str. 4)	suraLivati (str. 4)	 (str. 4)
	saglasnost (str. 6)	suglasnost (str. 6)	 (str. 6)

Alternacija a/o

Alternacija a/o odnosi se na riječ *tačka/točka* i sve njene oblike. U *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 554, 551) navode se oba oblika, ali uz *točan*, *točka* stoji uputa *Azidi ta'an*, *ta'kaó*. U *Pravopisu hrvatskoga jezika* (2001: 822) pronalazimo samo oblike *točka*, *točno*, *točnost*, a u *Pravopisu srpskoga jezika* oblik *tačka* (2005: 303). *Pravopis srpskohrvatskoga književnog jezika* bilježi samo oblike *tačka*, *tačan*, *tačnost* (1960: 738), iako su govornici zapadne varijante preferirali oblike *točka*, a istočne *tačka*.

Korigirani oblici su u skladu s normativnim rješenjima.

Izvori	B	H	S
ZNUPPKNVUOPK	ta'aka (str. 1)	to'aka (str. 1)	 (str. 1)
ZD	ta'ke (str. 3)	to'ke (str. 4)	 (str. 3)
ZZKBDBiH	netal'no (str. 5)	neto'no (str. 5)	 (str. 5)
ZIDZENBDBiH	ta'ka (str. 4)	to'ka (str. 3)	 (str. 4)

Alternacija a/e

Ne pronalazimo značajan broj primjera kada je riječ o alternaciji u kojoj *a* alternira sa *e* niti tek dva. To su *vizuelan/vizualan* i *zajamčeno/zajemčeno*.

Riječ *vizuelan* je pridjev latinskog porijekla. U naš jezik došla je preko njemačkog i francuskog jezika ili direktno iz latinskog. U *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 590) i *Rječniku bosanskog jezika* (2007: 1220) pronalazimo oba oblika s jednakim statusom. I u *Rečniku srpskoga jezika* (2007: 147) navedena su oba oblika. U *Pravopisu hrvatskoga jezika* (2001: 872) naveden je samo oblik *vizualan*.

Još jedna riječ u kojoj *a* alternira sa *e* jeste *zajamčeno/zajemčeno*. U *Rječniku bosanskog jezika* (2007: 1254) navode se oba oblika *zajamčeno/zajemčeno*, kao i u *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 602). U *Pravopisu hrvatskoga jezika* (2001: 888) naveden je samo oblik *zajamčen*.

Međutim, u tekstovima pronalazimo i dva primjera riječi stranog porijekla niti u sva tri jezika standarda *zagarantovanih/zagarantiranih*, *zagarantovani/zagarantirani*. Riječ *garancija* je stranog porijekla (francuskog), a odgovara joj domaća riječ *jamstvo* niti bosanski i hrvatski jezik, odnosno *jemstvo* niti srpski jezik.

U tekstovima pronalazimo tri primjera.

Izvori	B	H	S
ZZKBDBiH	vizuelni (str. 3)	vizualni (str. 3)	 (str. 4)
	zajaml'eno (str. 3)	zajaml'eno (str. 3)	 (str. 3)
	vizuelni (str. 5)	vizualni (str. 5)	 (str. 6)

4. Morfologija

Uzevši u obzir da se rad bavi analizom zakona koji pripadaju administrativnom funkcionalnom stilu (zakonodavno-pravnom podstilu), l'iji je karakter izrazito imenski ņ prevladavaju imenice, ne iznenaluje l'injenica da se najveći broj pronaŕenih razlika odnosi na imenice. Značajne razlike zabiljeĥene su u kategoriji glagola i pridjeva, a gotovo neprimjetne kada je rijeĥ o prilozima i zamjenicama.

4.1. Imenice

4.1.1. Imenice stranog porijekla moguće je podijeliti u dvije grupe:

- a) imenice s razliĥitom fonoloĥko-morfoloĥkom adaptacijom,
- b) imenice s razlikama u rodu.

a) Imenice s razliĥitom fonoloĥko-morfoloĥkom adaptacijom

Pojedine rijeĥi stranog porijekla imaju razliĥitu adaptaciju u bosanskom, hrvatskom i srpskom standardu. U primjerima iz tekstova zakona pronalazimo razlike u pisanju rijeĥi: *Evropa* : *Europa*, *historija* : *istorija* : *povijest*, *august* : *avgust* : *kolovoz*, *sport* : *šport*, *finansije* : *financije* i *kriterij* : *kriterijum*.

Imenica *Evropa* : *Europa*

Prema *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 140) u bosanskom jeziku postoji razlika u pisanju rijeĥi *Evropa/Europa* ovisno o tome je li rijeĥ o mitskom ili geografskom pojmu. Kada je rijeĥ o mitskom biĥu/licu, onda se u bosanskom jeziku piĥe *Europa*. U bosanskom jeziku grĥki i latinski dvoglasnici *au*, *eu* prenose se dvojako: ili ostaju samoglasnici *a + u*, *e + u* (*Europa* – mitsko lice) ili u nekim rijeĥima imamo *v* umjesto *u* (*Evropa* – kontinent). Meĥutim, treba naglasiti da postoji izuzetak, a to je pisanje valute *euro*. I u srpskom standardu normirani su oblici sa *v*, s tim da je i naziv valute *evro*, za razliku od norme bosanskoga jezika. *Hrvatski pravopis* (2004: 221) uvrstio je samo oblike sa *u*.

U izvorima na srpskom i bosanskom jeziku nailazimo na oblike *Evropa*, *evropski*, a u hrvatskome *Europa*, *europski*, ĥto je u skladu s normativnim rjeĥenjima.

Imenica *historija* : *historija* : *povijest*

Prema latinskom *h* imamo *h* u riječi *historija* u bosanskom jeziku (Halilović 1996: 140), u srpskom *istorija*, a u hrvatskom *povijest* (veliko je bilo govora u dijelu o glasu *h*).

Imenica *august* : *avgust* : *kolovoz*

August je u hrvatskom jeziku stilski markirano te se prednost daje domaćoj riječi *kolovoz*. U bosanskom jeziku je ostao diftong *au* iz grčkog jezika pa tako imamo *august*, a u srpskom je taj diftong prešao u *v* i *avgust*.

Imenica *sport* : *šport*

Pod uticajem engleskog izgovora u bosanskom i srpskom jeziku imamo *s* u riječi *sport*, koja se u hrvatskom jeziku piše sa *š* i *šport*, pod uticajem njemačkog izgovora (Muratović-Tuna 2005: 209).

Imenica *finansije* : *financije*

Riječ *finansije* francuskog je porijekla. Prema *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 232) u bosanskom standardu upotrebljavaju se oblici sa *s* i *finansije*. Isto rješenje pronalazimo i u *Pravopisu srpskoga jezika* (2005: 313) za srpski standard, a u hrvatskom standardu prema *Hrvatskome pravopisu* (2004: 223) normiran je oblik sa *c* i *financije*.

Imenica *kriterij* : *kriterijum*

Pravopis bosanskoga jezika (1996: 141) navodi da se grčke i latinske imenice na *-ium* u bosanskom jeziku prenose s analognim nastavkom *-ij*: *aluminij*, *kriterij*, *stadij*, *magisterij*, *medij*, *simpozij*. Isto rješenje daje i *Hrvatski pravopis* (2004: 267).

U srpskom standardu takve riječi zadržavaju nastavak: *aluminijum*, *stadijum*, *simpozijum*, *kriterijum* i dr. (pored kraće varijante na *-ij*: *simpozij*, *medijë*). Pečikan i dr. u *Pravopisu srpskoga jezika* (2006: 99–100) navode da su kraći oblici svojstveniji zapadnoj varijanti, ali nisu strani ni u srpskom jezičkom izrazu i ne treba ih suzbijati.

b) Imenice s razlikama u rodu

Analizom korpusa uočene su određene razlike u rodu imenica u bosanskom, hrvatskom i srpskom standardu. Pojasniti ćemo ih na izdvojenim primjerima.

Imenica *akt* (muški rod) ima množinu *akti* (muški rod) ili *akta* (srednji rod *ñ* po latinskom). Prema *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 158) i *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 202) u bosanskom standardu normirana je riječ *akt ñ akti*, ali u *Rječniku bosanskog jezika* (2007: 4) pronalazimo oba oblika *akti / akta*. I u hrvatskom standardu prema *Hrvatskome pravopisu* (2004: 154) normirani su smoblici muškog roda *akt ñ akti*. U srpskom standardu postavlja se razlika u značenju, pa je tako *akt ñ akti ñ akcija*, gest, a *akt ñ akta ñ dokumenti*, spisi (Stevanović 1964: 205).

Ivan Klajn u *Srpskom jezičkom priručniku* (2007: 122) navodi da takve riječi mogu imati oba roda (muški rod i srednji rod), da se prvom obliku daje prednost, ali se ni drugi ne može smatrati nepravilnim (posebno *akta* u značenju *apisić*, npr. *staviti u akta*).

U našim izvorima pronalazimo sljedeće:

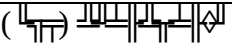
Izvori	B	H	S
ZIDZNBDBiH	(osnivač)ke) akte (str. 2)	akte (str. 2)	akta (str. 2)
ZAT	(za) akte i druge ispravee (str. 1)	akte (str. 1)	akta (str. 1)

U sva tri jezička standarda pojavljuju se oblici muškog roda.

Prema *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 386) imenica *osnov/osnova* u bosanskom jeziku može biti i muškog i ženskog roda. Međutim, u *Rječniku bosanskog jezika* (2007: 588) zabilježen je samo oblik *osnova ñ ženski rod*. U korpusu dominira oblik muškog roda *ñ osnov*.

I u hrvatskom standardu normirana su oba oblika (Anić 2006: 963), ali im se ne daje jednak status ñ prednost je data obliku *osnova* (ženski rod). Izdvojeni primjeri pokazuju nedosljednu upotrebu, odnosno korigirana su oba oblika ñ i *osnov* i *osnova*, dok je u tekstovima na srpskom standardu korigiran samo oblik muškog roda *osnov*, bez obzira na to što u *Rečniku srpskoga jezika* (2007: 892) pronalazimo oba oblika. O ovoj dvostrukosti, odnosno trostrukosti (ako uzmemo u obzir i upotrebu riječi *temelj* u istome kontekstu) govorit ćemo i u dijelu o leksici.

Teritorija/teritorij je imenica koja je nastala od imenica na *-ium* te dobila dva završetka *-ij* i *-ija*, što znači da ova imenica može biti i muškog (*teritorij*), koju pronalazimo u tekstovima zakona na hrvatskom jeziku, i ženskog roda (*teritorija*), koju uočavamo u tekstovima na bosanskom i srpskom jeziku.

Izvori	B	H	S
IZBDBiH	Teritorija (str. 2)	Teritorij (str. 2)	 (str. 2)
ZDPPPBRVI	(na) teritoriji (str. 1)	teritoriju (str. 1)	 (str. 1)
ZD	(van) teritorije (str. 6)	(izvan) teritorija (str. 8)	() (str. 6)

Riječ *kvalitet/kvaliteta* je imenica latinskoga porijekla koja je prema pravopisnoj normi u bosanskom jeziku muškog roda (Halilović 1996: 309), za razliku od sličnih latinskih riječi koje funkcioniraju kao dubleti (*minut/minuta*, *sekund/sekunda*).

U skladu s normativnom literaturom u hrvatskom standardu dominiraju oblici ženskog roda *kvaliteta* (*minuta*, *sekunda*), a u srpskom, iako su u *Rečniku srpskoga jezika* (2007: 529) sve ove imenice dvorodne, u praksi se ipak preferiraju oblici muškog roda.

Izvori	B	H	S
ZAT	kvalitet (str. 5)	kvaliteta (str. 5)	 (str. 6)
ZD	(procjena) kvaliteta (str. 1)	(procjena) kvalitete (str. 1)	()  (str. 1)

U tekstovima na bosanskom i srpskom jeziku rješenja se podudaraju, tj. upotrebljava se oblik u muškome rodu *kvalitet*, a u hrvatskom jeziku nalazimo samo imenicu ženskog roda *kvaliteta*.

izvedenice na *-telj*, ukoliko ne dolazi do promjene značenja.

4.1.4. MeLu imenicama razlikuju se i one imenice nastale usljed različitog refleksa jotovane grupe *-st-* (*-št-*; *-šć-*): *ovlast/ovlaštenje/ovlašćenje*, *izvještavanje/izvješćivanje* i *saopćavanje/priopćavanje/saopštavanje*.

O imenicama *ovlast/ovlaštenje/ovlašćenje* govorili smo i u dijelu o fonetici (vidi 3.5).

Imenice *izvještavanje/izvješćivanje* nastale su od glagola *izvještavati* i *izvješćivati* dodavanjem sufiksa *-nje*. Ti glagolski oblici nastali su imperfektivizacijom glagola *izvijestiti*, pri čemu je u prvom slučaju osnova *-stiti* ispred sufiksa *-(j)avati* dobila oblik *-šćavati*. (Međanović-Međa 2011: 78)

Prema *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 277), *Rječniku bosanskog jezika* (2007: 448) i *Hrvatskome pravopisu* (2004: 252) naporedni su oblici glagola *izvještavati/izvješćivati* u bosanskom i u hrvatskom standardu pa tako i imenica *izvještavanje/izvješćivanje*. U *Rečniku srpskoga jezika* (2007: 450) zabilježen je samo glagol *izvještavati*. Međutim, u *Pravopisu srpskoga jezika* (2005: 89–91) pronalazimo dubletne oblike *obavještavati/obavješćivati*.

U tekstovima zakona na bosanskom i srpskom jeziku koristi se *izvještavanje*, a u onih na hrvatskom jeziku *izvješćivanje*.

	ZDFBDBiH
B	Izvještavanje (str. 5)
H	Izvješćivanje (str. 5)
S	≤ [izvještavanje] (str. 4)

Sljedeća razlika tiče se imenice *saopćavanje/priopćavanje/saopštavanje*. U srpskom jeziku pronalazimo oblik sa *-opšt-*, a u bosanskom i hrvatskom *-opć-*, s tim što bosanski i srpski jezik imaju isti prefiks *sa-*, a hrvatski prefiks *pri-*.

	IZBDBiH
B	udruženje (str. 11)
H	udruga (str. 11)
S	 (str. 12)

	IZBDBiH
B	uputstvima (str. 7)
H	uputama (str. 8)
S	 (str. 8)

Izvori	B	H	S
ZJPPBDBiH	nabavka (str. 3)	nabava (str. 3)	𐀀𐀁𐀂𐀃𐀄 (str. 3)
	nabavkama (str. 5)	nabavkama (str. 5)	𐀀𐀁𐀂𐀃𐀄𐀅𐀆𐀇𐀈𐀉𐀊𐀋𐀌𐀍𐀎𐀏𐀐𐀑𐀒𐀓𐀔𐀕𐀖𐀗𐀘𐀙𐀚𐀛𐀜𐀝𐀞𐀟𐀠𐀡𐀢𐀣𐀤𐀥𐀦𐀧𐀨𐀩𐀪𐀫𐀬𐀭𐀮𐀯𐀰𐀱𐀲𐀳𐀴𐀵𐀶𐀷𐀸𐀹𐀺𐀻𐀼𐀽𐀾𐀿𐁀𐁁𐁂𐁃𐁄𐁅𐁆𐁇𐁈𐁉𐁊𐁋𐁌𐁍𐁎𐁏𐁐𐁑𐁒𐁓𐁔𐁕𐁖𐁗𐁘𐁙𐁚𐁛𐁜𐁝𐁞𐁟𐁠𐁡𐁢𐁣𐁤𐁥𐁦𐁧𐁨𐁩𐁪𐁫𐁬𐁭𐁮𐁯𐁰𐁱𐁲𐁳𐁴𐁵𐁶𐁷𐁸𐁹𐁺𐁻𐁼𐁽𐁾𐁿𐂀𐂁𐂂𐂃𐂄𐂅𐂆𐂇𐂈𐂉𐂊𐂋𐂌𐂍𐂎𐂏𐂐𐂑𐂒𐂓𐂔𐂕𐂖𐂗𐂘𐂙𐂚𐂛𐂜𐂝𐂞𐂟𐂠𐂡𐂢𐂣𐂤𐂥𐂦𐂧𐂨𐂩𐂪𐂫𐂬𐂭𐂮𐂯𐂰𐂱𐂲𐂳𐂴𐂵𐂶𐂷𐂸𐂹𐂺𐂻𐂼𐂽𐂾𐂿𐃀𐃁𐃂𐃃𐃄𐃅𐃆𐃇𐃈𐃉𐃊𐃋𐃌𐃍𐃎𐃏𐃐𐃑𐃒𐃓𐃔𐃕𐃖𐃗𐃘𐃙𐃚𐃛𐃜𐃝𐃞𐃟𐃠𐃡𐃢𐃣𐃤𐃥𐃦𐃧𐃨𐃩𐃪𐃫𐃬𐃭𐃮𐃯𐃰𐃱𐃲𐃳𐃴𐃵𐃶𐃷𐃸𐃹𐃺𐃻𐃼𐃽𐃾𐃿𐄀𐄁𐄂𐄃𐄄𐄅𐄆𐄇𐄈𐄉𐄊𐄋𐄌𐄍𐄎𐄏𐄐𐄑𐄒𐄓𐄔𐄕𐄖𐄗𐄘𐄙𐄚𐄛𐄜𐄝𐄞𐄟𐄠𐄡𐄢𐄣𐄤𐄥𐄦𐄧𐄨𐄩𐄪𐄫𐄬𐄭𐄮𐄯𐄰𐄱𐄲𐄳𐄴𐄵𐄶𐄷𐄸𐄹𐄺𐄻𐄼𐄽𐄾𐄿𐅀𐅁𐅂𐅃𐅄𐅅𐅆𐅇𐅈𐅉𐅊𐅋𐅌𐅍𐅎𐅏𐅐𐅑𐅒𐅓𐅔𐅕𐅖𐅗𐅘𐅙𐅚𐅛𐅜𐅝𐅞𐅟𐅠𐅡𐅢𐅣𐅤𐅥𐅦𐅧𐅨𐅩𐅪𐅫𐅬𐅭𐅮𐅯𐅰𐅱𐅲𐅳𐅴𐅵𐅶𐅷𐅸𐅹𐅺𐅻𐅼𐅽𐅾𐅿𐆀𐆁𐆂𐆃𐆄𐆅𐆆𐆇𐆈𐆉𐆊𐆋𐆌𐆍𐆎𐆏𐆐𐆑𐆒𐆓𐆔𐆕𐆖𐆗𐆘𐆙𐆚𐆛𐆜𐆝𐆞𐆟𐆠𐆡𐆢𐆣𐆤𐆥𐆦𐆧𐆨𐆩𐆪𐆫𐆬𐆭𐆮𐆯𐆰𐆱𐆲𐆳𐆴𐆵𐆶𐆷𐆸𐆹𐆺𐆻𐆼𐆽𐆾𐆿𐇀𐇁𐇂𐇃𐇄𐇅𐇆𐇇𐇈𐇉𐇊𐇋𐇌𐇍𐇎𐇏𐇐𐇑𐇒𐇓𐇔𐇕𐇖𐇗𐇘𐇙𐇚𐇛𐇜𐇝𐇞𐇟𐇠𐇡𐇢𐇣𐇤𐇥𐇦𐇧𐇨𐇩𐇪𐇫𐇬𐇭𐇮𐇯𐇰𐇱𐇲𐇳𐇴𐇵𐇶𐇷𐇸𐇹𐇺𐇻𐇼𐇽𐇾𐇿𐈀𐈁𐈂𐈃𐈄𐈅𐈆𐈇𐈈𐈉𐈊𐈋𐈌𐈍𐈎𐈏𐈐𐈑𐈒𐈓𐈔𐈕𐈖𐈗𐈘𐈙𐈚𐈛𐈜𐈝𐈞𐈟𐈠𐈡𐈢𐈣𐈤𐈥𐈦𐈧𐈨𐈩𐈪𐈫𐈬𐈭𐈮𐈯𐈰𐈱𐈲𐈳𐈴𐈵𐈶𐈷𐈸𐈹𐈺𐈻𐈼𐈽𐈾𐈿𐉀𐉁𐉂𐉃𐉄𐉅𐉆𐉇𐉈𐉉𐉊𐉋𐉌𐉍𐉎𐉏𐉐𐉑𐉒𐉓𐉔𐉕𐉖𐉗𐉘𐉙𐉚𐉛𐉜𐉝𐉞𐉟𐉠𐉡𐉢𐉣𐉤𐉥𐉦𐉧𐉨𐉩𐉪𐉫𐉬𐉭𐉮𐉯𐉰𐉱𐉲𐉳𐉴𐉵𐉶𐉷𐉸𐉹𐉺𐉻𐉼𐉽𐉾𐉿𐊀𐊁𐊂𐊃𐊄𐊅𐊆𐊇𐊈𐊉𐊊𐊋𐊌𐊍𐊎𐊏𐊐𐊑𐊒𐊓𐊔𐊕𐊖𐊗𐊘𐊙𐊚𐊛𐊜𐊝𐊞𐊟𐊠𐊡𐊢𐊣𐊤𐊥𐊦𐊧𐊨𐊩𐊪𐊫𐊬𐊭𐊮𐊯𐊰𐊱𐊲𐊳𐊴𐊵𐊶𐊷𐊸𐊹𐊺𐊻𐊼𐊽𐊾𐊿𐋀𐋁𐋂𐋃𐋄𐋅𐋆𐋇𐋈𐋉𐋊𐋋𐋌𐋍𐋎𐋏𐋐𐋑𐋒𐋓𐋔𐋕𐋖𐋗𐋘𐋙𐋚𐋛𐋜𐋝𐋞𐋟𐋠𐋡𐋢𐋣𐋤𐋥𐋦𐋧𐋨𐋩𐋪𐋫𐋬𐋭𐋮𐋯𐋰𐋱𐋲𐋳𐋴𐋵𐋶𐋷𐋸𐋹𐋺𐋻𐋼𐋽𐋾𐋿𐌀𐌁𐌂𐌃𐌄𐌅𐌆𐌇𐌈𐌉𐌊𐌋𐌌𐌍𐌎𐌏𐌐𐌑𐌒𐌓𐌔𐌕𐌖𐌗𐌘𐌙𐌚𐌛𐌜𐌝𐌞𐌟𐌠𐌡𐌢𐌣𐌤𐌥𐌦𐌧𐌨𐌩𐌪𐌫𐌬𐌭𐌮𐌯𐌰𐌱𐌲𐌳𐌴𐌵𐌶𐌷𐌸𐌹𐌺𐌻𐌼𐌽𐌾𐌿𐍀𐍁𐍂𐍃𐍄𐍅𐍆𐍇𐍈𐍉𐍊𐍋𐍌𐍍𐍎𐍏𐍐𐍑𐍒𐍓𐍔𐍕𐍖𐍗𐍘𐍙𐍚𐍛𐍜𐍝𐍞𐍟𐍠𐍡𐍢𐍣𐍤𐍥𐍦𐍧𐍨𐍩𐍪𐍫𐍬𐍭𐍮𐍯𐍰𐍱𐍲𐍳𐍴𐍵𐍶𐍷𐍸𐍹𐍺𐍻𐍼𐍽𐍾𐍿𐎀𐎁𐎂𐎃𐎄𐎅𐎆𐎇𐎈𐎉𐎊𐎋𐎌𐎍𐎎𐎏𐎐𐎑𐎒𐎓𐎔𐎕𐎖𐎗𐎘𐎙𐎚𐎛𐎜𐎝𐎞𐎟𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩𐎪𐎫𐎬𐎭𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿𐏀𐏁𐏂𐏃𐏄𐏅𐏆𐏇𐏈𐏉𐏊𐏋𐏌𐏍𐏎𐏏𐏐𐏑𐏒𐏓𐏔𐏕𐏖𐏗𐏘𐏙𐏚𐏛𐏜𐏝𐏞𐏟𐏠𐏡𐏢𐏣𐏤𐏥𐏦𐏧𐏨𐏩𐏪𐏫𐏬𐏭𐏮𐏯𐏰𐏱𐏲𐏳𐏴𐏵𐏶𐏷𐏸𐏹𐏺𐏻𐏼𐏽𐏾𐏿𐐀𐐁𐐂𐐃𐐄𐐅𐐆𐐇𐐈𐐉𐐊𐐋𐐌𐐍𐐎𐐏𐐐𐐑𐐒𐐓𐐔𐐕𐐖𐐗𐐘𐐙𐐚𐐛𐐜𐐝𐐞𐐟𐐠𐐡𐐢𐐣𐐤𐐥𐐦𐐧𐐨𐐩𐐪𐐫𐐬𐐭𐐮𐐯𐐰𐐱𐐲𐐳𐐴𐐵𐐶𐐷𐐸𐐹𐐺𐐻𐐼𐐽𐐾𐐿𐑀𐑁𐑂𐑃𐑄𐑅𐑆𐑇𐑈𐑉𐑊𐑋𐑌𐑍𐑎𐑏𐑐𐑑𐑒𐑓𐑔𐑕𐑖𐑗𐑘𐑙𐑚𐑛𐑜𐑝𐑞𐑟𐑠𐑡𐑢𐑣𐑤𐑥𐑦𐑧𐑨𐑩𐑪𐑫𐑬𐑭𐑮𐑯𐑰𐑱𐑲𐑳𐑴𐑵𐑶𐑷𐑸𐑹𐑺𐑻𐑼𐑽𐑾𐑿𐒀𐒁𐒂𐒃𐒄𐒅𐒆𐒇𐒈𐒉𐒊𐒋𐒌𐒍𐒎𐒏𐒐𐒑𐒒𐒓𐒔𐒕𐒖𐒗𐒘𐒙𐒚𐒛𐒜𐒝𐒞𐒟𐒠𐒡𐒢𐒣𐒤𐒥𐒦𐒧𐒨𐒩𐒪𐒫𐒬𐒭𐒮𐒯𐒰𐒱𐒲𐒳𐒴𐒵𐒶𐒷𐒸𐒹𐒺𐒻𐒼𐒽𐒾𐒿𐓀𐓁𐓂𐓃𐓄𐓅𐓆𐓇𐓈𐓉𐓊𐓋𐓌𐓍𐓎𐓏𐓐𐓑𐓒𐓓𐓔𐓕𐓖𐓗𐓘𐓙𐓚𐓛𐓜𐓝𐓞𐓟𐓠𐓡𐓢𐓣𐓤𐓥𐓦𐓧𐓨𐓩𐓪𐓫𐓬𐓭𐓮𐓯𐓰𐓱𐓲𐓳𐓴𐓵𐓶𐓷𐓸𐓹𐓺𐓻𐓼𐓽𐓾𐓿𐔀𐔁𐔂𐔃𐔄𐔅𐔆𐔇𐔈𐔉𐔊𐔋𐔌𐔍𐔎𐔏𐔐𐔑𐔒𐔓𐔔𐔕𐔖𐔗𐔘𐔙𐔚𐔛𐔜𐔝𐔞𐔟𐔠𐔡𐔢𐔣𐔤𐔥𐔦𐔧𐔨𐔩𐔪𐔫𐔬𐔭𐔮𐔯𐔰𐔱𐔲𐔳𐔴𐔵𐔶𐔷𐔸𐔹𐔺𐔻𐔼𐔽𐔾𐔿𐕀𐕁𐕂𐕃𐕄𐕅𐕆𐕇𐕈𐕉𐕊𐕋𐕌𐕍𐕎𐕏𐕐𐕑𐕒𐕓𐕔𐕕𐕖𐕗𐕘𐕙𐕚𐕛𐕜𐕝𐕞𐕟𐕠𐕡𐕢𐕣𐕤𐕥𐕦𐕧𐕨𐕩𐕪𐕫𐕬𐕭𐕮𐕯𐕰𐕱𐕲𐕳𐕴𐕵𐕶𐕷𐕸𐕹𐕺𐕻𐕼𐕽𐕾𐕿𐖀𐖁𐖂𐖃𐖄𐖅𐖆𐖇𐖈𐖉𐖊𐖋𐖌𐖍𐖎𐖏𐖐𐖑𐖒𐖓𐖔𐖕𐖖𐖗𐖘𐖙𐖚𐖛𐖜𐖝𐖞𐖟𐖠𐖡𐖢𐖣𐖤𐖥𐖦𐖧𐖨𐖩𐖪𐖫𐖬𐖭𐖮𐖯𐖰𐖱𐖲𐖳𐖴𐖵𐖶𐖷𐖸𐖹𐖺𐖻𐖼𐖽𐖾𐖿𐗀𐗁𐗂𐗃𐗄𐗅𐗆𐗇𐗈𐗉𐗊𐗋𐗌𐗍𐗎𐗏𐗐𐗑𐗒𐗓𐗔𐗕𐗖𐗗𐗘𐗙𐗚𐗛𐗜𐗝𐗞𐗟𐗠𐗡𐗢𐗣𐗤𐗥𐗦𐗧𐗨𐗩𐗪𐗫𐗬𐗭𐗮𐗯𐗰𐗱𐗲𐗳𐗴𐗵𐗶𐗷𐗸𐗹𐗺𐗻𐗼𐗽𐗾𐗿𐘀𐘁𐘂𐘃𐘄𐘅𐘆𐘇𐘈𐘉𐘊𐘋𐘌𐘍𐘎𐘏𐘐𐘑𐘒𐘓𐘔𐘕𐘖𐘗𐘘𐘙𐘚𐘛𐘜𐘝𐘞𐘟𐘠𐘡𐘢𐘣𐘤𐘥𐘦𐘧𐘨𐘩𐘪𐘫𐘬𐘭𐘮𐘯𐘰𐘱𐘲𐘳𐘴𐘵𐘶𐘷𐘸𐘹𐘺𐘻𐘼𐘽𐘾𐘿𐙀𐙁𐙂𐙃𐙄𐙅𐙆𐙇𐙈𐙉𐙊𐙋𐙌𐙍𐙎𐙏𐙐𐙑𐙒𐙓𐙔𐙕𐙖𐙗𐙘𐙙𐙚𐙛𐙜𐙝𐙞𐙟𐙠𐙡𐙢𐙣𐙤𐙥𐙦𐙧𐙨𐙩𐙪𐙫𐙬𐙭𐙮𐙯𐙰𐙱𐙲𐙳𐙴𐙵𐙶𐙷𐙸𐙹𐙺𐙻𐙼𐙽𐙾𐙿𐚀𐚁𐚂𐚃𐚄𐚅𐚆𐚇𐚈𐚉𐚊𐚋𐚌𐚍𐚎𐚏𐚐𐚑𐚒𐚓𐚔𐚕𐚖𐚗𐚘𐚙𐚚𐚛𐚜𐚝𐚞𐚟𐚠𐚡𐚢𐚣𐚤𐚥𐚦𐚧𐚨𐚩𐚪𐚫𐚬𐚭𐚮𐚯𐚰𐚱𐚲𐚳𐚴𐚵𐚶𐚷𐚸𐚹𐚺𐚻𐚼𐚽𐚾𐚿𐛀𐛁𐛂𐛃𐛄𐛅𐛆𐛇𐛈𐛉𐛊𐛋𐛌𐛍𐛎𐛏𐛐𐛑𐛒𐛓𐛔𐛕𐛖𐛗𐛘𐛙𐛚𐛛𐛜𐛝𐛞𐛟𐛠𐛡𐛢𐛣𐛤𐛥𐛦𐛧𐛨𐛩𐛪𐛫𐛬𐛭𐛮𐛯𐛰𐛱𐛲𐛳𐛴𐛵𐛶𐛷𐛸𐛹𐛺𐛻𐛼𐛽𐛾𐛿𐜀𐜁𐜂𐜃𐜄𐜅𐜆𐜇𐜈𐜉𐜊𐜋𐜌𐜍𐜎𐜏𐜐𐜑𐜒𐜓𐜔𐜕𐜖𐜗𐜘𐜙𐜚𐜛𐜜𐜝𐜞𐜟𐜠𐜡𐜢𐜣𐜤𐜥𐜦𐜧𐜨𐜩𐜪𐜫𐜬𐜭𐜮𐜯𐜰𐜱𐜲𐜳𐜴𐜵𐜶𐜷𐜸𐜹𐜺𐜻𐜼𐜽𐜾𐜿𐝀𐝁𐝂𐝃𐝄𐝅𐝆𐝇𐝈𐝉𐝊𐝋𐝌𐝍𐝎𐝏𐝐𐝑𐝒𐝓𐝔𐝕𐝖𐝗𐝘𐝙𐝚𐝛𐝜𐝝𐝞𐝟𐝠𐝡𐝢𐝣𐝤𐝥𐝦𐝧𐝨𐝩𐝪𐝫𐝬𐝭𐝮𐝯𐝰𐝱𐝲𐝳𐝴𐝵𐝶𐝷𐝸𐝹𐝺𐝻𐝼𐝽𐝾𐝿𐞀𐞁𐞂𐞃𐞄𐞅𐞆𐞇𐞈𐞉𐞊𐞋𐞌𐞍𐞎𐞏𐞐𐞑𐞒𐞓𐞔𐞕𐞖𐞗𐞘𐞙𐞚𐞛𐞜𐞝𐞞𐞟𐞠𐞡𐞢𐞣𐞤𐞥𐞦𐞧𐞨𐞩𐞪𐞫𐞬𐞭𐞮𐞯𐞰𐞱𐞲𐞳𐞴𐞵𐞶𐞷𐞸𐞹𐞺𐞻𐞼𐞽𐞾𐞿𐟀𐟁𐟂𐟃𐟄𐟅𐟆𐟇𐟈𐟉𐟊𐟋𐟌𐟍𐟎𐟏𐟐𐟑𐟒𐟓𐟔𐟕𐟖𐟗𐟘𐟙𐟚𐟛𐟜𐟝𐟞𐟟𐟠𐟡𐟢𐟣𐟤𐟥𐟦𐟧𐟨𐟩𐟪𐟫𐟬𐟭𐟮𐟯𐟰𐟱𐟲𐟳𐟴𐟵𐟶𐟷𐟸𐟹𐟺𐟻𐟼𐟽𐟾𐟿𐠀𐠁𐠂𐠃𐠄𐠅𐠆𐠇𐠈𐠉𐠊𐠋𐠌𐠍𐠎𐠏𐠐𐠑𐠒𐠓𐠔𐠕𐠖𐠗𐠘𐠙𐠚𐠛𐠜𐠝𐠞𐠟𐠠𐠡𐠢𐠣𐠤𐠥𐠦𐠧𐠨𐠩𐠪𐠫𐠬𐠭𐠮𐠯𐠰𐠱𐠲𐠳𐠴𐠵𐠶𐠷𐠸𐠹𐠺𐠻𐠼𐠽𐠾𐠿𐡀𐡁𐡂𐡃𐡄𐡅𐡆𐡇𐡈𐡉𐡊𐡋𐡌𐡍𐡎𐡏𐡐𐡑𐡒𐡓𐡔𐡕𐡖𐡗𐡘𐡙𐡚𐡛𐡜𐡝𐡞𐡟𐡠𐡡𐡢𐡣𐡤𐡥𐡦𐡧𐡨𐡩𐡪𐡫𐡬𐡭𐡮𐡯𐡰𐡱𐡲𐡳𐡴𐡵𐡶𐡷𐡸𐡹𐡺𐡻𐡼𐡽𐡾𐡿𐢀𐢁𐢂𐢃𐢄𐢅𐢆𐢇𐢈𐢉𐢊𐢋𐢌𐢍𐢎𐢏𐢐𐢑𐢒𐢓𐢔𐢕𐢖𐢗𐢘𐢙𐢚𐢛𐢜𐢝𐢞𐢟𐢠𐢡𐢢𐢣𐢤𐢥𐢦𐢧𐢨𐢩𐢪𐢫𐢬𐢭𐢮𐢯𐢰𐢱𐢲𐢳𐢴𐢵𐢶𐢷𐢸𐢹𐢺𐢻𐢼𐢽𐢾𐢿𐣀𐣁𐣂𐣃𐣄𐣅𐣆𐣇𐣈𐣉𐣊𐣋𐣌𐣍𐣎𐣏𐣐𐣑𐣒𐣓𐣔𐣕𐣖𐣗𐣘𐣙𐣚𐣛𐣜𐣝𐣞𐣟𐣠𐣡𐣢𐣣𐣤𐣥𐣦𐣧𐣨𐣩𐣪𐣫𐣬𐣭𐣮𐣯𐣰𐣱𐣲𐣳𐣴𐣵𐣶𐣷𐣸𐣹𐣺𐣻𐣼𐣽𐣾𐣿𐤀𐤁𐤂𐤃𐤄𐤅𐤆𐤇𐤈𐤉𐤊𐤋𐤌𐤍𐤎𐤏𐤐𐤑𐤒𐤓𐤔𐤕𐤖𐤗𐤘𐤙𐤚𐤛𐤜𐤝𐤞𐤟𐤠𐤡𐤢𐤣𐤤𐤥𐤦𐤧𐤨𐤩𐤪𐤫𐤬𐤭𐤮𐤯𐤰𐤱𐤲𐤳𐤴𐤵𐤶𐤷𐤸𐤹𐤺𐤻𐤼𐤽𐤾𐤿𐥀𐥁𐥂𐥃𐥄𐥅𐥆𐥇𐥈𐥉𐥊𐥋𐥌𐥍𐥎𐥏𐥐𐥑𐥒𐥓𐥔𐥕𐥖𐥗𐥘𐥙𐥚𐥛𐥜𐥝𐥞𐥟𐥠𐥡𐥢𐥣𐥤𐥥𐥦𐥧𐥨𐥩𐥪𐥫𐥬𐥭𐥮𐥯𐥰𐥱𐥲𐥳𐥴𐥵𐥶𐥷𐥸𐥹𐥺𐥻𐥼𐥽𐥾𐥿𐦀𐦁𐦂𐦃𐦄𐦅𐦆𐦇𐦈𐦉𐦊𐦋𐦌𐦍𐦎𐦏𐦐𐦑𐦒𐦓𐦔𐦕𐦖𐦗𐦘𐦙𐦚𐦛𐦜𐦝𐦞𐦟𐦠𐦡𐦢𐦣𐦤𐦥𐦦𐦧𐦨𐦩𐦪𐦫𐦬𐦭𐦮𐦯𐦰𐦱𐦲𐦳𐦴𐦵𐦶𐦷𐦸𐦹𐦺𐦻𐦼𐦽𐦾𐦿𐧀𐧁𐧂𐧃𐧄𐧅𐧆𐧇𐧈𐧉𐧊𐧋𐧌𐧍𐧎𐧏𐧐𐧑𐧒𐧓𐧔𐧕𐧖𐧗𐧘𐧙𐧚𐧛𐧜𐧝𐧞𐧟𐧠𐧡𐧢𐧣𐧤𐧥𐧦𐧧𐧨𐧩𐧪𐧫𐧬𐧭𐧮𐧯𐧰𐧱𐧲𐧳𐧴𐧵𐧶𐧷𐧸𐧹𐧺𐧻𐧼𐧽𐧾𐧿𐨀𐨁𐨂𐨃𐨄𐨅𐨆𐨇𐨈𐨉𐨊𐨋𐨌𐨍𐨎𐨏𐨐𐨑𐨒𐨓𐨔𐨕𐨖𐨗𐨘𐨙𐨚𐨛𐨜𐨝𐨞𐨟𐨠𐨡𐨢𐨣𐨤𐨥𐨦𐨧𐨨𐨩𐨪𐨫𐨬𐨭𐨮𐨯𐨰𐨱𐨲𐨳𐨴𐨵𐨶𐨷𐨹𐨺𐨸𐨻𐨼𐨽𐨾𐨿𐩀𐩁𐩂𐩃𐩄𐩅𐩆𐩇𐩈𐩉𐩊𐩋𐩌𐩍𐩎𐩏𐩐𐩑𐩒𐩓𐩔𐩕𐩖𐩗𐩘𐩙𐩚𐩛𐩜𐩝𐩞𐩟𐩠𐩡𐩢𐩣𐩤𐩥𐩦𐩧𐩨𐩩𐩪𐩫𐩬𐩭𐩮𐩯𐩰𐩱𐩲𐩳𐩴𐩵𐩶𐩷𐩸𐩹𐩺𐩻𐩼𐩽𐩾𐩿𐪀𐪁𐪂𐪃𐪄𐪅𐪆𐪇𐪈𐪉𐪊𐪋𐪌𐪍𐪎𐪏𐪐𐪑𐪒𐪓𐪔𐪕𐪖𐪗𐪘𐪙𐪚𐪛𐪜𐪝𐪞𐪟𐪠𐪡𐪢𐪣𐪤𐪥𐪦𐪧𐪨𐪩𐪪𐪫𐪬𐪭𐪮𐪯𐪰𐪱𐪲𐪳𐪴𐪵𐪶𐪷𐪸𐪹𐪺𐪻𐪼𐪽𐪾𐪿𐫀𐫁𐫂𐫃𐫄𐫅𐫆𐫇𐫈𐫉𐫊𐫋𐫌𐫍𐫎𐫏𐫐𐫑𐫒𐫓𐫔𐫕𐫖𐫗𐫘𐫙𐫚𐫛𐫜𐫝𐫞𐫟𐫠𐫡𐫢𐫣𐫤𐫦𐫥𐫧𐫨𐫩𐫪𐫫𐫬𐫭𐫮𐫯𐫰𐫱𐫲𐫳𐫴𐫵𐫶𐫷𐫸𐫹𐫺𐫻𐫼𐫽𐫾𐫿𐬀𐬁𐬂𐬃𐬄𐬅𐬆𐬇𐬈𐬉𐬊𐬋𐬌𐬍𐬎𐬏𐬐𐬑𐬒𐬓𐬔𐬕𐬖𐬗𐬘𐬙𐬚𐬛𐬜𐬝𐬞𐬟𐬠𐬡𐬢𐬣𐬤𐬥𐬦𐬧𐬨𐬩𐬪𐬫𐬬𐬭𐬮𐬯𐬰𐬱𐬲𐬳𐬴𐬵𐬶𐬷𐬸𐬹𐬺𐬻𐬼𐬽𐬾𐬿𐭀𐭁𐭂𐭃𐭄𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉𐭊𐭋𐭌𐭍𐭎𐭏𐭐𐭑𐭒𐭓𐭔𐭕𐭖𐭗𐭘𐭙𐭚𐭛𐭜𐭝𐭞𐭟𐭠𐭡𐭢𐭣𐭤𐭥𐭦𐭧𐭨𐭩𐭪𐭫𐭬𐭭𐭮𐭯𐭰𐭱𐭲𐭳𐭴𐭵𐭶𐭷𐭸𐭹𐭺𐭻𐭼𐭽𐭾𐭿𐮀𐮁𐮂𐮃𐮄𐮅𐮆𐮇𐮈𐮉𐮊𐮋𐮌𐮍𐮎𐮏𐮐𐮑𐮒𐮓𐮔𐮕𐮖𐮗𐮘𐮙𐮚𐮛𐮜𐮝𐮞𐮟𐮠𐮡𐮢𐮣𐮤𐮥𐮦𐮧𐮨𐮩𐮪𐮫𐮬𐮭𐮮𐮯𐮰𐮱𐮲𐮳𐮴𐮵𐮶𐮷𐮸𐮹𐮺𐮻𐮼𐮽𐮾𐮿𐯀𐯁𐯂𐯃𐯄𐯅𐯆𐯇𐯈𐯉𐯊𐯋𐯌𐯍𐯎𐯏𐯐𐯑𐯒𐯓𐯔𐯕𐯖𐯗𐯘𐯙𐯚𐯛𐯜𐯝𐯞𐯟𐯠𐯡𐯢𐯣𐯤𐯥𐯦𐯧𐯨𐯩𐯪

4.2. Zamjenice

Isuviše je mali broj primjera zamjenica da bismo ih detaljnije analizirali. Upitno-odnosna pridjevska zamjenica *koji* u bosanskom i srpskom jeziku pojavljuje se u svom saħetom obliku, dok u tekstovima na hrvatskom jeziku od tri primjera Ě dva su u saħetom, a jedan u nesaħetom obliku.

U *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 251), *Školskoj gramatici hrvatskoga jezika* (2002: 66) i *Gramatici srpskog jezika* (2011: 104) navedena su oba oblika (i saħeti i nesaħeti: *koji* › *kojem*, *kom*), ali, ipak, duħi oblik ima blagu prednost u bosanskom i hrvatskom, a *kraĴ* i u srpskom standardu.

U *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 251) pronalazimo da zamjenice s osnovom na *j* (*koji*, *tvoj*, *moj*, *svoj*), izuzevħi zamjenicu *ĉiji*, imaju u GDLjd. muħkog i srednjeg roda trojake oblike Ě nesaħete (duħe), zamjenilħke i pridjevske te saħete (*kraĴ* e). Saħeti oblici dobijeni su poslije ispadanja *j* izmeĴu *o* i *e* (slijedila je asimilacija pa saħimanje vokala: *kojega* › *koega* › *kooga* › *koga*). Isto objaħnjenje za saħete oblike pronalazimo u *Gramatici srpskohrvatskog jezika* (StevanoviĴ 1966: 179) i *Gramatici srpskoga jezika* (StanojĴiĴ, PopoviĴ 2000: 100).

Izvori	B	H	S
ZDFBDBiH	u bilo kom (str. 4)	u bilo kojem (str. 4)	u bilo kojem (str. 4)
ZDPPPBRVI	u kom se (str. 2)	u kom se (str. 2)	u kom se (str. 2)
ZZKBDBiH	ni u kom (str. 7)	ni u kom (str. 7)	ni u kom (str. 7)

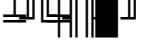
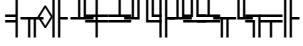
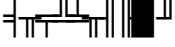
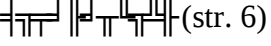
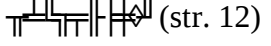
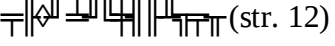
4.3. Glagoli

Administrativni funkcionalni stil ima izrazito imenski karakter: u odnosu na knjiħevni funkcionalni stil u njemu je dvostruko manje glagola nego imenica, Ĵak viħe i od nauĴnog funkcionalnog stila. Ovaj stil odlikuje velika obezliħenost: od svih funkcionalnih stilova on

ima najmanje li'njih glagolskih oblika. U njemu se gotovo uopće ne upotrebljava 1. i 2. lice. Depersonalizaciji doprinosi i ova upotreba 3. lica u neodređeno-li'nome značenju. Sadašnje vrijeme je daleko najfrekventniji glagolski oblik (Tođović 2002: 363-364). Kao što je i svojstveno ovom stilu, u korpusu pronalazimo znatno manje glagola nego imenica.

4.3.1. Kao što je već govoreno u dijelu o glagolskim imenicama koje su nastale od glagola na *-irati*, *-ovati* i *-isati* dodavanjem sufiksa *-nje*, gdje smo konstatovali da su u bosanskom jeziku normirana sva tri nastavka, u hrvatskom jeziku i u normativnoj literaturi i u praksi dominiraju oblici na *-irati*, dok se u srpskom jeziku uglavnom koriste glagoli na *-isati* i *-ovati*, iako su i u tom standardu normirana sva tri oblika/nastavka, i u kategoriji glagola primjeri izdvojeni iz korpusa su u skladu s normativnim rješenjima, s tim da su u tekstovima na bosanskom jeziku pronađeni samo oblici na *-isati* i *-ovati*.

Još jednom napominjemo da nastavak *-ovati* vodi porijeklo iz slavenske starine, *-isati* iz grčkog, a *-irati* iz njemačkog (nastavak *-ieren*) (usp. Hasnija Muratagić-Tuna 2005: 215).

Izvori	B	H	S
ZDFBDBiH	reguliše (str. 1)	regulira (str. 1)	 (str. 1)
ZD	ë koji su registrovani (str. 2)	koji su registrirani (str. 3)	 (str. 2)
IZBDBiH	konstituiše (str. 1)	konstituira (str. 1)	 (str. 1)
IZBDBiH	kontroluje (str. 3)	kontrolira (str. 4)	 (str. 4)
IZBDBiH	kandidovati (str. 6)	kandidirati (str. 6)	 (str. 6)
IZBDBiH	organizuje (str. 11)	organizira (str. 11)	 (str. 12)
IZBDBiH	nije regulisano (str. 11)	nije regulirano (str. 12)	 (str. 12)
ZJPPBDBiH	realizuje (str. 1)	realizira (str. 1)	 (str. 1)

4.3.2. U kategoriji glagola pronalazimo ista rješenja kao što je bilo riječi u dijelu o imenicama i ovdje su razlike nastale različitim refleksom jotovane grupe *-st-* (*-st-*; *-st-*).

Imenice *izvještavanje/izvješćivanje* nastale su od glagola *izvještavati* i *izvješćivati* dodavanjem sufiksa *-nje*, a glagoli *izvještavati* i *izvješćivati* nastali su imperfektivizacijom glagola *izvijestiti*, pri čemu kod oblika sa sufiksom *-avati* pronalazimo refleks *-g-* (*izvještavati*, *obavještavati*), a kod oblika sa sufiksom *-šćavati* refleks *-g-* (*izvješćivati*, *obavješćivati*).

U bosanskom i hrvatskom standardu naporedni su oblici glagola *izvještavati/izvješćivati*, a u srpskom je zabilježen samo glagol *izvještavati*, dok dubletne oblike *obavještavati/obavješćivati* pronalazimo u *Pravopisu srpskoga jezika* (vidi 4.1.4).

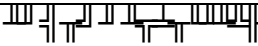
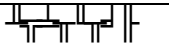
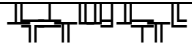
U tekstovima zakona na bosanskom i srpskom jeziku koriste se oblici *izvještava/obavještava*, a u tekstovima na hrvatskom jeziku *izvješćuje/obavješćuje*.

Izvori	B	H	S
IZBDBiH	obavještava (str. 4)	obavještava (str. 4)	obavještava (str. 4)
ZJPPBDBiH	izvještava (str. 3)	izvještava (str. 3)	izvještava (str. 3)

4.3.4. Još jedna razlika koju pronalazimo kod glagola jeste kod nesvrženog oblika glagola *dobijati/dobivati*. U tekstu na bosanskom i srpskom jeziku pronalazimo oblik *dobijeno* koji u oba standarda ima naporedne oblike *ni dobijati* i *dobivati* prema *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 208) i *Rečniku srpskoga jezika* (2007: 290), a na hrvatskom jeziku oblik *dobiveno*, kao što je i preporuka za hrvatski standard (Čonje 2000: 192). I Brodnjak u svom *Razlikovnom rječniku* navodi oblik *dobivati* kao kroatizam, a oblik *dobijati* srbizam (1991: 94).

	ZD
B	je dobijeno (str. 4)
H	je dobiveno (str. 6)
S	je dobijeno (str. 4)

4.3.5. Dok kod glagolskih imenica *provođenje/sprovođenje* pronalazimo dosljednu upotrebu oblika bez prefiksa *s-* u bosanskom i hrvatskom, a s prefiksom *s-* u srpskom jeziku, u kategoriji glagola od tri izdvojena primjera nailazimo na jedno odstupanje u tekstu na bosanskom jeziku.

Izvori	B	H	S
ZIDZENBDBiH	ë se moëhe provesti (str. 1)	ë se moëhe provesti (str. 1)	ë  (str. 1)
IZBDBiH	sprovodi (str. 4)	provodi (str.)	 (str. 4)
ZJPPBDBiH	provedenog (str. 1)	provedenog (str. 1)	 (str. 1)

4.3.5. Futur I

Kako se navodi u *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 280), u bosanskom jeziku futur I tvori se od nenaglaženih (enklitičkih) prezentskih oblika pomoćnog glagola *htjeti* i *infinitiva* glagola koji se mijenja. Infinitiv na *-ti* ispred oblika pomoćnoga glagola u govoru gubi svoj nastavak *-ti* a provodi se i jednačenje prema mjestu tvorbe; međutim, u pismu se ispušta samo krajnje *-i*. Futur I glagola na *-ći* uvijek se piše odvojeno i ne ispušta se krajnje *i*.

Isto rješenje daje Sanda Ham u *Školskoj gramatici hrvatskoga jezika* (2002: 87). Futur I je glagolski oblik koji se tvori od nenaglaženoga prezenta pomoćnoga glagola *htjeti* i infinitiva. Ako je pomoćni glagol iza infinitiva, infinitiv odbacuje završno *i*, ali ako je pomoćni glagol ispred infinitiva, infinitiv ne odbacuje završno *i*.

U *Gramatici srpskoga jezika* (2011: 127–128) pronalazimo da je futur I složeni glagolski oblik koji se od svih glagola gradi vezom oblika prezenta pomoćnog glagola *htjeti*, najčešće u njegovom krajem obliku (*ću, ćeš, će, ćemo, ćete, će*) i *infinitiva* glagola koji se mijenja, po sljedeća dva obrasca (npr. glagol *pjevati*):

- kao složeni glagolski oblik kada se gradi od glagola čiji se infinitivi završavaju na *-ći* (*ću pjevati*);
- prosti glagolski oblik koji je postao dodavanjem enklitičkih oblika pomoćnog glagola *ću*,

ćeš, će, ćemo, ćete, će na okrnjeni (odbacivanje završnog *-i*) infinitiv, pri čemu je suglasnik *t* iz okrnjenog infinitiva ispao (neutralisao se) jer se već sadrži u artikulaciji afrikate *ć* (*pjevaću*).

U *Pravopisnom priručniku srpskohrvatskog- hrvatskosrpskog jezika* (1977: 70–71) Marković i dr. navode da se oblik futura I od glagola na *-ti* kad je pomoćni glagol na drugom mjestu piše na dva načina:

- kao jedna riječ:

čitaću, radićeš, plešće itd.

- kao dvije riječi:

čitati ću, raditi ćeš, plesti će i sl.

Prvi način pisanja futura zasniva se na fonetskom načelu (gubljenje *t* ispred *ć*), dok drugi čuva nekadašnje sastavne dijelove futura. I jedan i drugi način pisanja su ispravni, ali se u istom tekstu ne smiju upotrebljavati oba.

Futur I glagola na *-ći* piše se kao dvije riječi:

doći ću, ići ćeš, vući ćemo, sjeći ćete i sl.

Izvori	B	H	S
ZLI	kaznit i e se (str. 4)	kaznit i e se (str. 4)	 (str. 4)
ZLI	promijenit i e se (str. 3)	promijenit i e se (str. 3)	 (str. 3)
ZZKBDiH	ispitat i e se (str. 6)	ispitat i e se (str. 7)	 (str. 7)

Izdvojeni primjeri potvrđuju upotrebu futura I u skladu s normom sva tri jezika, s tim da u srpskom jeziku prevladava pisanje futura I kao jedna riječ (prosti glagolski oblik).

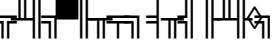
4.4. Pridjevi

Brojne su razlike u pisanju pridjeva. Oni su uglavnom izvedeni prefiksalmom ili sufiksalmom tvorbom od imenica, glagola i nekih priloga.

Veljina razlika koje se tiču pridjeva u vezi su s velj spomenutim razlikama na fonološkom nivou, a neke ćemo spomenuti i u dijelu o leksici.

4.4.1. Pridjevi nastali od imenica latinskog porijekla sa završetkom na *-ja* tvore se tako što se odbaci taj završetak i doda sufiks *-ioni* (*akcioni*). Međutim, naporedni su oblici sa sufiksom *-ijski*, odnosno na punu osnovu dolazi sufiks *-ski* (*akcijski*). Oblici sa sufiksom *-ijski*, odnosno *-ski* prevladavaju u hrvatskom jeziku jer je sufiks *-ioni* jedini strani pridjevni sufiks te je prednost dana sufiksu *-ski* (Težak, Babić 1992: 188).

U tekstovima na bosanskom jeziku pronalazimo naporedne oblike (u skladu s normativnim rječenjima), a u srpskom jeziku samo pridjeve na *-ioni* (izuzev *transakcijski*).

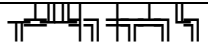
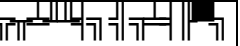
Izvori	B	H	S
ZAT	rekreacijske (str. 4)	rekreacijske (str. 5)	 (str. 5)
	regulacionog (str. 7)	regulacijskog (str. 7)	 (str. 8)
	investicionih (str. 7)	investicijskih (str. 7)	 (str. 8)
ZKKBDBiH	obligacioni (str. 7)	obligacijski (str. 7)	 (str. 8)
ZD	reprodukcioni (str. 3)	reprodukcijских (str. 3)	 (str. 3)
ZLI	Apelaciona komisija (str. 4)	Apelacijsko povjerenstvo (str. 4)	√  (str. 3)
ZIDZENBDBiH	lokacijskim (str. 2)	lokacijskim (str. 2)	 (str. 2)
ZDPPPBRVI	Apelaciona komisija (str. 4)	Apelacijsko povjerenstvo (str. 5)	√  (str. 3)
ZDFBDBiH	transakcijskih (str. 1)	transakcijskih (str. 1)	 (str. 1)
	organizacionom (str. 2)	organizacijskom (str. 2)	 (str. 2)

4.4.2. Pisanje pridjeva izvedenih sufiksom *-ni* i *-ski*, kao što su *porezni/poreski* i *jezični/jezički*, različito je.

U *Pravopisu bosanskoga jezika* (1996: 422) pronalazimo samo oblik *porezni*, a dublet *poreski/porezni* u *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 717). Analizom korpusa uočavamo da u tekstovima na bosanskom jeziku dominira pridjev *porezni*.

Isti oblik pronalazimo i u hrvatskom jeziku, što je u skladu s normativnim rješenjima jer prema *Gramatici hrvatskoga jezika* (1992: 187–188) u hrvatskom jeziku na osnove koje završavaju na jedan suglasnik dolazi sufiks *-ni* i *porezni* i u kolebanju između sufiksa *-ni* i *-ski* i bolje je upotrijebiti *-ni*.

U srpskom standardu pronalazimo pridjeve isključivo na *-ski*, osim pridjeva *jezički/jezični*, zavisno od toga na šta se odnosi (*jezički* i jezik i lingvistiki; *jezični* i jezik i anatomski i kao organ). Istu značajnsku razliku pravi i bosanski standard, dok je u hrvatskom standardu uvijek *jezični*.

Izvori	B	H	S
ZDFBDBiH	porezni (str. 1)	porezni (str. 1)	 (str. 1)
	neporezni (str. 1)	neporezni (str. 1)	 (str. 1)
	Porezna uprava (str. 2)	Porezna uprava (str. 2)	 (str. 2)
ZD	porezna markica (str. 6)	porezna markica (str. 8)	 (str. 6)

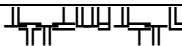
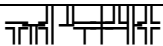
4.4.3. Različito su opredjeljenja u pisanju mjesnog (lokalnog) pridjeva *unutrašnji* (izveden sufiksom *-šnji*) i *unutarnji* (izveden sufiksom *-nji*) iji su naporedni oblici normirani u bosanskom jeziku (Halilović 1996: 569). U *Rečniku srpskoga jezika* (2007: 1401) pronalazimo samo *unutrašnji*. Težak i Babić u *Gramatici hrvatskoga jezika* (1992: 189)

navode da su sufiksom *-šnji* izvedeni pridjevi od priloga za mjesto i vrijeme i označuju odnos prema mjestu ili vremenu izrečenom prilogom *unutrašnji*.

Ipak, u tekstovima na hrvatskom jeziku pronalazimo samo pridjev *unutarnji*, a u bosanskom i srpskom jeziku *unutrašnji*, što je u suprotnosti s rječenjima iz Brodnjakovog *Razlikovnog rječnika* (1991: 558), koji oblik *unutarnji* navodi kao srbizam, a oblik *unutrašnji* kao kroatizam.

Izvori	B	H	S
ZDFBDBiH	unutrašnjoj (str. 5)	unutarnjoj (str. 5)	 (str. 4)

4.4.4. Kada su u pitanju pridjevi nastali prefiksnom tvorbom (prefiks *s-*), izdvajamo pridjev *pomenuti/spomenuti* i pridjev izveden od glagola *provesti/sprovesti*, o čemu je bilo govora i u drugim dijelovima rada (glagoli i glagolske imenice).

Izvori	B	H	S
ZJPPBDBiH	provedenog (str. 1)	provedenog (str. 1)	 (str. 1)
ZDFBDBiH	spomenutih (str. 3)	spomenutih (str. 3)	 (str. 3)

4.4.5. Mnoge razlike zabilježene u kategoriji pridjeva leksičke su prirode, o čemu je i kasnije biti govora, npr.

bilježnička/notarska *ni* ZIDZENBDBiH (str. 1)

poljogospodarske/poljoprivredne *ni* ZAT (str. B7, H7, S8)

malodobnih/maloljetnih *ni* ZLI (str. 3)

gospodarski/privredni *ni* ZJPPBDBiH (str. 3)

mjerodavnog/nadlehnog *ni* ZDPPPBRVI (str. 2)

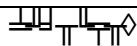
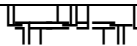
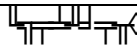
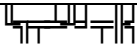
proračunskih/budžetskih *ni* ZDFBDBiH (str. 1)

znanstvene/naulne *ni* ZD (str. 1)

sustavna/sistemska *ni* ZDFBDBiH (str. 1)

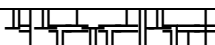
4.4.6. Razliku pronalazimo i u pisanju pridjeva *redovan/redovit* i *vanredan/izvanredan*. Pridjevi *vanredan/izvanredan* nastali su prefiksarno-sufiksalsnom tvorbom ul'egljem prefiksa *izvan-* odnosno *van-* i sufiksa *-(a)n*. Brodnjakova preporuka je: pridjev *redovit* je iz hrvatskog jezika, a *redovan* iz srpskog (1991: 462), mada im *Rečnik srpskoga jezika* daje jednak status. I *Pravopis bosanskoga jezika* (1996: 484) bilježi oba oblika.

Hrvatska norma preferira *izvanredan*, a bosanska i srpska *vanredan*.

Izvori	B	H	S
ZIDZENBDBiH	redovnoj (str. 1)	redovitoj (str. 1)	 (str. 1)
ZDPPPBRVI	redovnog (str. 3)	redovitog (str. 4)	 (str. 4)
	vanrednog (str. 3)	izvanrednog (str. 4)	 (str. 4)
ZZKBDBiH	vanrednoj (str. 3)	izvanrednoj (str. 3)	 (str. 3)
ZNKPPKNVUOPK	vanrednih (str. 2)	izvanrednih (str. 2)	 (str. 2)

4.4.7. Pridjevi na *-iran*, *-ovan* i *-isan*

U izvorima na srpskom jeziku prevladavaju oblici tvoreni sufiksima *-ovan* i *-isan*, osim primjera *Ađaptiranihó*, koji i jeste normiran. U tekstovima na hrvatskom jeziku pronalazimo samo pridjeve na *-iran*. Norma bosanskog jezika bilježi naporedne oblike, ali u korpusu pronalazimo oblike na *-isan* i *-ovan*.

Izvori	B	H	S
ZIDZENBDBiH	eksproprisanu (str. 2)	ekspropriranu (str. 2)	 (str. 2)
IZBDBiH	zagarantovanih (str. 10)	zagarantiranih (str. 10)	 (str. 11)

ZAT	zainteresovana lica (str. 6)	zainteresirane osobe (str. 6)	 (str. 7)
	projektovane (str. 7)	projektirane (str. 7)	 (str. 8)
	rekonstruisanih (str. 7)	rekonstruiranih (str. 7)	 (str. 8)
ZD	instalísana (str. 5)	instalirana (str. 7)	 (str. 5)

4.5. Prilozi

Iako je bilo o'ekivano da se razlike u kategoriji priloga o'ituju u upotrebi razli'itih oblika priloga i njihovih završetakâ (Međanovič -Međa, 2011: 106), pronalazimo tek nekoliko priloga sa razlikama u pisanju ñ prilozi koji završavaju na *-no* i prilozi izvedeni sufiksom *-ice*.

Izvori	B	H	S
ZIDZENBDBiH	djelimiľno (str. 4)	djelomiľno (str. 4)	 (str. 4)
	pravosnaľno (str. 4)	pravomoľno (str. 4)	 (str. 4)
	izuzetno (str. 4)	iznimno (str. 4)	 (str. 4)
IZBDBiH	neblagovremeno (str. 8)	nepravovremeno (str. 8)	 (str. 8)
ZZKBDBiH	naoľito (str. 3)	osobito (str. 3)	 (str. 4)
ZDBDBiH	neovlađeno (str. 5)	neovlađeno (str. 7)	 (str. 5)

5. Sintaksa

Na sintaksi'kom nivou uo'ene razlike u tri jezi'ka standarda odnose se na:

- obavezni red rije'i u re'enici, tj. raspodjelu enklitika unutar re'enice,
- upotrebu infinitiva ili konstrukcije *da + prezent*,
- pasivnu konstrukciju re'enice,
- prijedlo'ne izraze.

5.1. Red rije'i u re'enici

U *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 465-466) Ismail Pali' obja'java da se rije'i u jeziku ni'u i izgra'uju ve'e sintaksi'ke jedinice po strogo utvr'lenim pravilima. Sintaksi'kim se jedinicama 'n prostim i slo'henim 'n dodjeljuju sintaksi'ke funkcije, tj. pozicije unutar re'eni'nog ustrojstva, a njihov redoslijed zove se *redom rije'i*. Pravila reda rije'i odnose se, dakle, na redoslijed sintaksi'kih pozicija unutar re'enice bez obzira na to da li su one popunjene prostim sintaksi'kim jedinicama ili slo'henim, te na redoslijed pozicija koje zauzimaju proste sintaksi'ke jedinice unutar slo'henih. To zna'i da se sintaksa zanima redom rije'i i na razini proste i na razini slo'hene re'enice. Pritom ona uzima u obzir i gramati'ki i komunikacijski aspekt re'enice. Pali' dalje navodi da se u bosanskom jeziku razlikuju tri vrste reda rije'i: *osnovni red* 'n odnosi se na re'enicu kao gramati'ku jedinicu, *aktualizirani red* 'n odnosi se na re'enicu kao obavijesnu (komunikacijsku) jedinicu i *obavezni red* 'n odnosi se na redoslijed re'eni'nih komponenata uvjetovan prozodijskim razlozima.

U *Gramatici hrvatskoga jezika: Priručnik za osnovno jezično obrazovanje* (1992: 244) Stjepko Te'ak i Stjepan Babi' navode da se rije'i u re'enicu uvr'avaju po pravilima slaganja i po pravilima nizanja. Pravila nizanja nazivaju se *red rije'i*. Pravila po kojima se rije'i sla'u u re'enici ne zna'e da tim redom i dolaze jer je red po kojem dolaze nezavisan od njihove slu'be u re'enici. Red rije'i u re'enici mo'e biti slobodan i gramati'ki. Kada se govori o slobodnom redu rije'i, tada se prvenstveno misli na red re'eni'nih dijelova, a ne na pojedine vrste rije'i ili njihove kategorije jer je tada sloboda znatno ograni'ena ili je uop'e nema. Kada se ka'e da je red rije'i slobodan tada se misli s gramati'koga gledi'a. Druga'i je sa stilskoga i obavijesnoga jer je tada red rije'i zavisao od onoga 'to se 'eli naglasiti i

konkretnoga konteksta u kojem je rečenica upotrijebljena. Kad se riječi namještaju kako je po gramatičkom redu najobilnije, takav se red naziva obilan ili gramatički.

Gramatika bosanskoga jezika (2000: 126) tumači da, iako je red riječi u velikoj mjeri slobodan, on ipak podliježe određenim pravilima. Jedno od tih pravila je položaj enklitike (zanaglaženice). Enklitike su riječi koje nemaju svoga akcenta već line izgovornu intonacijsku cjelinu sa riječima ispred sebe. To su obilno nenaglašeni (kraji) oblici ličnih zamjenica i kraji oblici pomoćnih glagola *jesam* i *hoću*, te upitna riječ *li*. Raspored enklitika unutar rečenice detaljno pojašnjava Palić (2000: 470–472) u svome opisu obaveznog reda riječi, za koji smo već naveli da je uvjetovan prozodijskim razlozima. On navodi da se pravilima obaveznog reda riječi utvrđuje mjesto klitikama u rečenici – enklitikama i proklitikama. Budući da nemaju svoga naglasaka, klitike se uklapaju u naglasne cjeline s riječima koje imaju naglasak. Stoga njihov razmještaj u rečenici nije slobodan. Enklitike ne mogu doći na početku rečenice. One u načelu stoje iza prve naglašene riječi. Svojstvo enklitika da se pomjeraju koliko god je to moguće prema početku rečenice često dovodi do njihova umetanja među dijelove kongruentnih i nekongruentnih imeničkih sintagmi, pa čak i vrstih spojeva riječi kakvi su osobna imena i prezimena, različiti nazivi i sl. Autor dalje navodi da kada ne stoje iza prve naglašene riječi u rečenici, enklitike se smještaju neposredno iza predikata te da u složenim rečenicama enklitike uobilajeno stoje neposredno iza svih veznika (zavisnih i nezavisnih), izuzev veznika *i* i *a*. U bosanskom je jeziku istaknuta težnja enklitika da se grupiraju i kad više enklitika dolazi zajedno, njihov je redoslijed strogo utvrđen (više se enklitika, kad stoje jedna za drugom, razmješta tako da na prvome mjesto dođe upitna enklitika *li*; kad glagolske i zamjenilke enklitike dolaze zajedno, razmještaju se tako da prvo dođu glagolske pa onda zamjenilke; kad više zamjeniličkih enklitika stoje jedna za drugom, enklitika u dativu stoji ispred enklitika u genitivu i akuzativu; glagolska enklitika *je* dolazi iza zamjeniličkih enklitika; ukoliko ispred glagolske enklitike *je* stoji zamjenilka enklitika *je*, namjesto nje upotrebljava se zamjenilka enklitika *ju*; glagolska enklitika *je* izostavlja se iza enklitike *se*).

U *Srpskom jezičkom priručniku* Pavle Ivić i dr. (2007: 161) navode da enklitike imaju veću slobodu u odnosu na prijedloge i veznike, ali ni one ne mogu doći na svako mjesto u rečenici. Enklitika bi uvijek trebala da zauzima drugo mjesto u rečenici, s tim da se kao prva riječ može smatrati i grupa riječi povezanih u jednu izgovornu cjelinu, a može doći i daleko od početka rečenice ako je ispred nje glagol s kojim je smisleno povezana.

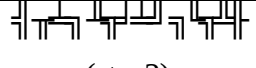
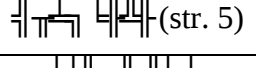
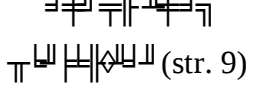
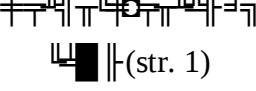
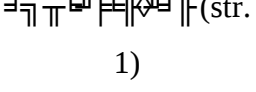
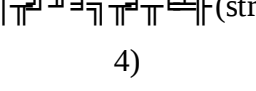
Analizom korpusa ne pronalazimo značajna odstupanja od normativnih pravila koja se odnose na položaj enklitike u rečenici. Izdvojeni su primjeri enklitike smještene iza sintagme, neke ispred glagola, neke iza glagola. Nije pronađen primjer gdje enklitika razdvaja sintagmu, iako enklitika može doći i iza prve naglašene riječi (primjer broj 2 *Ovim zakonom se uređuje / Ovim se zakonom uređuje*). U primjeru broj 1 enklitika ne bi mogla doći iza prve naglašene riječi (*Direktor je Direkcije dužan*). Također, u analiziranim tekstovima ni u jednoj jezičkoj varijanti ne pronalazimo enklitiku iza interpunkcijskog znaka jer kao što je već navedeno enklitika ne može biti smještena na početak rečeničnog dijela iza pauze (primjer broj 4).

49

infinitivom. Tako bi rečenica *Spremao se da dočeka goste.* preoblikovana infinitivizacijom glasila: *Spremao se dočekati goste.*

U njegovanom stilu hrvatskoga jezika uobičajeno je preobliku infinitivizacije provoditi do kraja, tj. pod uvjetima koji to omogućuju zavisnu rečenicu zamijeniti infinitivom. U infinitiv se ne mogu preoblikovati sve izrične rečenice, nego samo one kojima to dopušta značenje predikatskoga glagola u glavnoj rečenici. Izrične rečenice preoblikuju se u infinitiv u glagole duževnoga stanja, glagole htijenja i glagole događanja. Uz glagole govorenja dolazi infinitiv samo ako se njima izriče i htijenje, a uz glagole osjećanja kad se njima izriče namjera, navikavanje, sumnja ili nastojanje. (Barić i dr. 2005: 575)

Kako navodi Emira Međanović-Međa (2011: 108) u srpskoj jezičkoj normi obje su forme prihvaćene (*Gramatika srpskoga jezika* Stanojčić, Popović prema Palić 1999: 240; Simić, Jovanović 2007: 168). Vezivanju samo konstrukcije *da + prezent* za srpski jezik i potpunom zanemarivanju infinitiva u toj poziciji, te upotrebi konstrukcije *da + prezent* umjesto infinitiva u oblicima futura I odlučno se suprotstavlja Ljorić istižući i da u srpskom standardu nešto takvo ne postoji i da je nedopustivo da se crta razgovornog jezika pripisuje standardnom jeziku (Ljorić 1998: 557). Međutim, tu istu konstrukciju *Rečnik srpskoga jezika* navodi kao zamjenu za infinitiv u futuru (*sutra ću da idem na more*, str. 240).

B	H	S	Izvori
mora sadržavati (str. 2)	mora sadržavati (str. 2)	 (str. 2)	ZJPPBDBiH
mora biti (str. 5)	mora biti (str. 5)	 (str. 5)	IZBDBiH
dužni su da osiguraju (str. 8)	dužni su osigurati (str. 8)	 (str. 9)	IZBDBiH
u nemogućnosti da vrgi (str. 1)	u nemogućnosti vrgiti (str. 1)	 (str. 1)	ZLI
osigurati (str. 2)	osigurati (str. 2)	 (str. 1)	ZDFBDBiH
može odobriti (str. 4)	može odobriti (str. 4)	 (str. 4)	ZDFBDBiH

duhan da preduzme (str. 5)	duhan poduzeti (str. 5)	 (str. 5)	ZZKBDBiH
se mogu baviti (str. 2)	se mogu baviti (str. 2)	 (str. 2)	ZD

U analiziranom korpusu pronalazimo naporednu upotrebu infinitiva i konstrukcije *da + prezent* u tekstovima na bosanskom i srpskom jeziku, s tim da u bosanskom ipak blago prevladava infinitiv, a u srpskom upotreba konstrukcije *da + prezent*. Izdvojeni primjeri potvrđuju dosljednu primjenu infinitiva u tekstovima na hrvatskom jeziku.

5.3. Pasivna konstrukcija rečenice

U *Gramatici bosanskoga jezika* (2000: 262) pronalazimo da se odnos subjekta iskaza (bił a, odnosno stvari) i radnje, stanja ili zbivanja izrič glagolskim stanjem (dijateza). Glagolom je moguć izraziti usmjerenost ili ka subjektu iskaza ili na sam proces radnje. Taj odnos može biti trojak:

1. re'eni'ni subjekt svojom voljom vrđi radnju, on je agens ņ ovo je radno, aktivno stanje (aktiv);
2. re'eni'ni subjekt trpi radnju: neko drugi je na njemu vrđi, obuhva' en je radnjom kao objekt, on je pacijens ņ ovo je trpno, pasivno stanje (pasiv);
3. stanje ozna'eno glagolom deđava se bez voljne aktivnosti subjekta ņ ovo je medijalno stanje (medij).

Pasivna konstrukcija rečenice uglavnom je posljedica prevoda sintakse stranih jezika koji preferiraju pasivne konstrukcije i nju bi trebalo izbjegavati. U bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku subjekat je vrđilac radnje. Pasivno stanje mođe biti iskazano na dva nađina: trpnim glagolskim pridjevom prelaznog glagola (participski pasiv) i rijeđcom *se* uz prelazni glagol u liđnom obliku (refleksni/povratni pasiv).

B	H	S	Izvori
izdato od nadležnog	izdano od	𐌲𐌹𐌸𐌰𐌿𐌸𐌰𐌲𐌴𐌹𐌿𐌶𐌰	ZDPPPBRVI

entitetskog ministarstva (str. 1)	mjerodavnog entitetskog ministarstva (str. 1)	 (str. 1)	
finansiranja od strane privatnog partnera (str. 1)	financiranja od strane privatnog partnera (str. 1)	 (str. 1)	ZJPPBDBiH

U korpusu pronalazimo dva primjera pasivne rečenice gdje u obje rečenice na bosanskom i hrvatskom jeziku subjekat trpi radnju, odnosno na njemu se vrši radnja kao na objektu umjesto da on bude vršilac radnje, dok u srpskom jeziku u jednoj od njih subjekat trpi radnju, a u drugoj je vršilac radnje.

U *Hrvatskoj gramatici* Bariš i dr. (2005: 230) navode da je bolje upotrijebiti aktiv kada je poznat vršitelj radnje. Ako se već upotrijebi pasiv, dovoljan je prijedlog *od*, a nije dobro reći *od strane*.

5.4. Sintaksičke konstrukcije s prijedložnim izrazima

5.4.1. U skladu s(a)/sukladno

U bosanskom i srpskom jeziku pronalazimo imenički prijedložni izraz, odnosno prijedložni izraz koji u osnovi ima imenicu u zavisnom padežu i dva prijedloga *u skladu sa*, a u hrvatskom upotrebu oblika *sukladno* koji je nastao od priloga. Međutim, primjeri izdvojeni iz korpusa ukazuju na nedosljedno pisanje kraćeg i proširenog prijedloga *s(a)* u tekstovima na bosanskom i srpskom jeziku (vidi dio 3.3), a u tekstovima na hrvatskom jeziku prilog *sukladno* s prijedlogom *s* i dopunom u instrumentalu umjesto oblika bez prijedloga *s* i s dopunom u dativu.

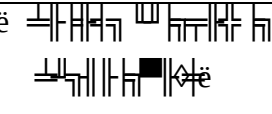
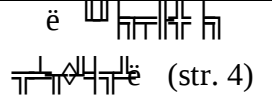
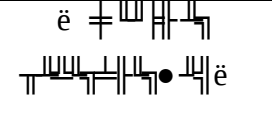
B	H	S	Izvori
u skladu sa ovim	sukladno ovom		ZJPPBDBiH

zakonom (str. 1)	zakonu (str. 1)	⚡⚡⚡⚡ (str. 1)	
u skladu sa kriterijima (str. 4)	sukladno s kriterijima (str. 4)	⚡⚡⚡⚡⚡⚡⚡⚡ (str. 4)	IZBDBiH
U skladu s poglavljem (str. 7)	Sukladno s poglavljem (str. 7)	⚡⚡⚡⚡⚡⚡⚡ (str. 7)	IZBDBiH
u skladu sa zakonom (str. 1)	sukladno zakonu (str. 1)	⚡⚡⚡⚡⚡⚡⚡⚡ (str. 1)	ZLI
u skladu s instrukcijama (str. 3)	sukladno naputcima (str. 3)	⚡⚡⚡⚡⚡⚡⚡⚡ (str. 3)	ZDFBDBiH
u skladu s l'lanom (str. 2)	sukladno l'lanu (str. 2)	⚡⚡⚡⚡⚡⚡⚡⚡ (str. 2)	ZIDZENBDBiH

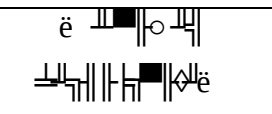
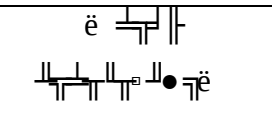
5.4.2. I u upotrebi prijedlohnog izraza *u vezi s(a)* pronalazimo razlike u tekstovima na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, odnosno njegovu nepravilnu upotrebu koja se iz govorne prakse uvriježila u pisano izražavanje.

Refik Bulić (1999: 88–89) u jezičkom priručniku *Bosanski jezik u praksi i normi* pojašnjava različita značenja imenice *veza* te navodi njenu l'estu pogrešnu upotrebu (*u vezi toga, u vezi tog problema, u vezi prve tačke dnevnog reda* i sl.). Ovakve konstrukcije izriču povezanost misli s nečim, neku vrstu društva ili zajedništva imenice *veza* s nekim drugim pojmom. Stoga njihovo značenje uvjetuje upotrebu prijedloga *s(a)* pa bi bilo ispravno: *u vezi s tim, u vezi s tim problemom, u vezi s prvom tačkom dnevnog reda* i sl. Imenica *veza* može se upotrebljavati i bez prijedloga *s(a)*, ali tada nema značenje društva ili zajedništva: *U vezi čovjeka i žene ljubav je ta nit spajanja*.

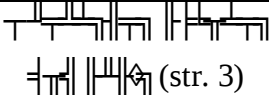
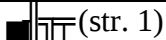
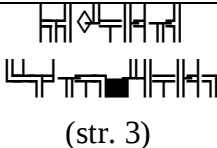
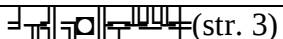
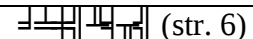
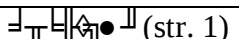
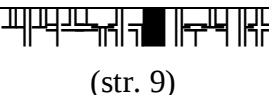
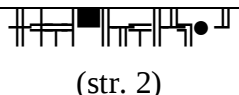
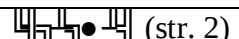
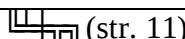
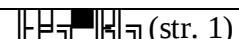
Ivić i dr. (2007: 200) u *Srpskom jezičkom priručniku* daju pojašnjenje za pogrešnu upotrebu prijedloga i prijedlohnih izraza gdje se kao jedan od primjera navodi *u vezi + genitiv* (A₁ vezi toga): pravilno je samo A₁ vezi s timo.

B	H	S	Izvori
ë rizika vezanih za realizacijuë (str. 3)	ë rizika vezanih za realizacijuë (str. 3)	ë  (str. 3)	ZJPPBDBiH
ë u vezi s projektomë (str. 4)	ë u vezi s projektomë (str. 4)	ë  (str. 4)	ZJPPBDBiH
ë u vezi sa ostvarivanjemë (str. 2)	ë u vezi sa ostvarivanjemë (str. 2)	ë  (str. 2)	ZAT

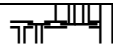
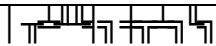
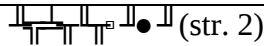
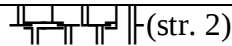
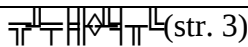
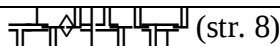
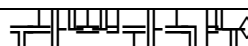
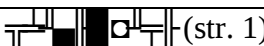
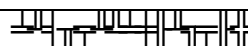
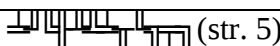
5.4.3. Jođ jedna konstrukcija koju pronalazimo u analiziranom korpusu jeste *s ciljem / u cilju*.

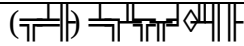
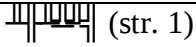
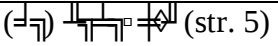
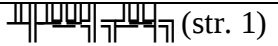
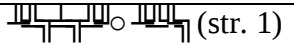
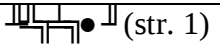
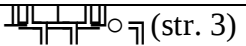
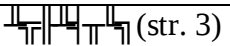
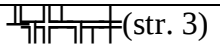
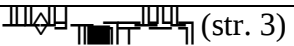
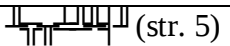
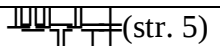
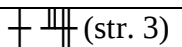
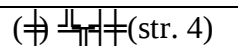
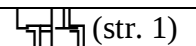
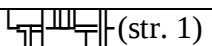
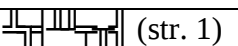
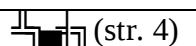
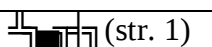
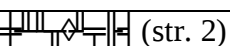
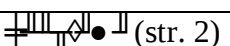
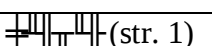
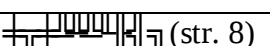
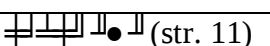
B	H	S	Izvori
ë s ciljem realizacijeë (str. 1)	ë s ciljem realizacijeë (str. 1)	ë  (str. 1)	ZJPPBDBiH
ë u cilju provedbeë (str. 1)	ë u cilju provedbeë (str. 1)	ë  (str. 1)	ZJPPBDBiH

Izdvojeni primjeri pokazuju podudarnu upotrebu prijedlođnog izraza u bosanskom i hrvatskom jeziku, a u srpskom jeziku, pored izraza *Ađ ciljemó*, pronalazimo i veznik *radi* (kojim se iskazuje namjera, cilj, namjena, razlog) na mjestu gdje je u bosanskom i hrvatskom jeziku upotrijebljen izraz *Ađ ciljuó*.

2)		(str. 3)	
Centralna izborna komisija (str. 3)	Središnje izorno povjerenstvo (str. 3)	 (str. 3)	
Plan (str. 1)	Planak (str. 1)	 (str. 1)	ZDFBDBiH
daljnjem (str. 1)	daljnjem (str. 1)	 (str. 1)	
Direktor (str. 2)	Ravnatelj (str. 2)	 (str. 2)	
direktora (str. 2)	ravnatelja (str. 2)	 (str. 2)	
Direktoru (str. 3)	Ravnatelju (str. 3)	 (str. 3)	
deponovanje (str. 1)	deponiranje (str. 1)	 (str. 1)	
dogradonačelnikom (str. 4)	dogradonačelnikom (str. 4)	 (str. 3)	
domaćinstvu (str. 3)	kućanstvu (str. 3)	 (str. 3)	ZLI
drumskom (str. 5)	cestovnom (str. 5)	 (str. 6)	ZAT
domaćini (str. 5)	tuzemni (str. 5)	 (str. 6)	
dobijanje (str. 1)	dobivanje (str. 1)	 (str. 1)	ZNKPPKNVUOPK
dokument (str. 3)	dokument (str. 3)	 (str. 3)	ZJPPBDBiH
definisanje (str. 6)	definiranje (str. 6)	 (str. 6)	
elektromagnetskih (str. 8)	elektrostrojarskih (str. 8)	 (str. 9)	ZAT
eksploatacionih (str. 8)	eksploatacijskih (str. 8)	 (str. 9)	
februara (str. 1)	veljače (str. 1)	 (str. 1)	ZDFBDBiH
finansije (str. 1)	financije (str. 1)	 (str. 1)	
finansijskih (str. 1)	financijskih (str. 1)	 (str. 1)	
funkcionisanje (str. 2)	funkcioniranje (str. 2)	 (str. 2)	
fotokopija (str. 5)	kopija (str. 5)	 (str. 6)	ZAT
glasanjem (str. 1)	glasovanjem (str. 2)	 (str. 2)	IZBDBiH
grupa (str. 10)	skupina (str. 11)	 (str. 11)	
historije (str. 1)	povijesti (str. 1)	 (str. 1)	
izdacima (str. 1)	izdadcima (str. 1)	 (str. 1)	ZDFBDBiH
Izveštaj (str. 4)	Izveštaje (str. 4)	 (str. 4)	

maja (str. 1)	svibnja (str. 1)	𐤌𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 1)	IZBDBiH
nadlehnost (str. 1)	mjerodavnost (str. 1)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 1)	ZDFBDBiH
nadlehnosti (str. 2)	mjerodavnosti (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
nadlehnim (str. 2)	mjerodavnim (str. 3)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
neporezni (str. 1)	neporezni (str. 1)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 1)	
narořito (str. 3)	osobito (str. 3)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
nezavisnog (str. 3)	neovisnog (str. 3)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 3)	
nedostacima (str. 2)	nedostacima (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	ZAT
nabavka (str. 3)	nabava (str. 3)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 3)	ZJPPBDBiH
notarima (str. 2)	biljeřnicima (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 3)	ZIDZENBDBiH
notarska (str. 2)	biljeřniřka (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
notarske (str. 2)	biljeřniřke (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
natjecanja (str. 2)	natjecanja (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	ZJPPBDBiH
nivo (str. 1)	razina (str. 1)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 1)	IZBDBiH
neposrednim (str. 1)	izravnim (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
nosilac (str. 2)	nositelj (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
punoljetno (str. 2)	punodobna (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
pristalica (sr. 2)	pristařa (str. 3)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 3)	
preduzimati (str. 6)	poduzimati (str. 6)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 6)	
podnosilac (str. 7)	podnositelj (str. 7)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 8)	
organizacionom (str. 2)	organizacijskom (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	ZDFBDBiH
ovlařenja (str. 2)	ovlasti (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
(na) osnovu (str. 3)	(na) osnovi (str. 3)	(𐤍𐤁𐤁𐤀) 𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 3)	
(Na) osnovu (str. 1)	(Na) temelju (str. 1)	(𐤍𐤁𐤁𐤀) 𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 1)	ZLI
Odjeljenja (str. 4)	Odjela (str. 4)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 4)	
obuhvata (str. 1)	obuhvařa (str. 1)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 1)	ZDPPPBRVI
(postupak) odabira (str. 1)	(postupak) odabira (str. 1)	(𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀) 𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 1)	ZJPPBDBiH
organi (str. 1)	tijela (str. 1)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 1)	
obezbijedili (str. 2)	osigurali (str. 2)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 2)	
osiguranje (str. 7)	osiguranje (str. 7)	𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀𐤍𐤁𐤁𐤀 (str. 7)	

		(str. 7)	
opł a (str. 5)	opł a (str. 5)	 (str. 5)	
opseg (str. 6)	opseg (str. 6)	 (str. 6)	
porezni (str. 1)	porezni (str. 1)	 (str. 1)	ZDFBDBiH
period (str. 1)	razdoblje (str. 1)	 (str. 1)	
Porezna uprava (str. 2)	Porezna uprava (str. 2)	 (str. 2)	
poreznih (str. 2)	poreznih (str. 2)	 (str. 2)	
provođenje (str. 2)	provođenje (str. 2)	 (str. 2)	
provodi (str. 2)	provodi (str. 2)	 (str. 2)	ZDPPBRVI
prijelazne (str. 5)	prijelazne (str. 5)	 (str. 4)	ZDFBDBiH
prijema (str. 4)	prijama (str. 4)	 (str. 4)	
pravosnažnosti (str. 2)	pravomoćnosti (str. 2)	 (str. 2)	ZLI
porodični (str. 2)	obiteljski (str. 2)	 (str. 2)	
porodica (str. 1)	obitelji (str. 1)	 (str. 1)	ZDPPPBRVI
penzijskog (str. 2)	mirovinskog (str. 2)	 (str. 3)	ZLI
porijeklo (str. 5)	podrijetlo (str. 5)	 (str. 6)	
projektovane (str. 7)	projektirane (str. 7)	 (str. 8)	
plinskih (str. 8)	plinskih (str. 8)	 (str. 9)	
preduzeća (str. 1)	poduzeća (str. 1)	 (str. 1)	ZNKPPKNVUOPK
privrednih (str. 2)	gospodarskih (str. 2)	 (str. 2)	ZIDZENBDBiH
privredni razvoj (str. 3)	gospodarski razvitak (str. 3)	 (str. 3)	ZJPPBDBiH
preliđeni (str. 1)	proliđeni (str. 1)	 (str. 1)	
reguliraju (str. 1)	regulira (str. 1)	 (str. 1)	ZDFBDBiH
regulacionog (str. 7)	regulacijskog (str. 7)	 (str. 8)	
rekonstruisanih (str. 7)	rekonstruiranih (str. 7)	 (str. 9)	
redovnog (str. 3)	redovitog (str. 4)	 (str. 4)	ZDPPPBRVI
realizuje (str. 1)	realizira (str. 1)	 (str. 1)	ZJPPBDBiH
registrovana (str. 5)	registrirana (str. 5)	 (str. 5)	IZBDBiH

(pri) raspodjeli (str. 9)	(pri) razdiobi (str. 10)	 (str. 10)	
sopstvenih (str. 1)	vlastitih (str. 1)	 (str. 1)	ZDFBDBiH
sistem (str. 1)	sustav (str. 1)	 (str. 1)	
suralivati (str. 5)	suralivati (str. 5)	 (str. 5)	
sistematska (str. 1)	sustavna (str. 1)	 (str. 1)	
starateljstva (str. 1)	skrbništva (str. 1)	 (str. 1)	ZLI
staranje (str. 2)	skrb (str. 2)	 (str. 1)	
staratelja (str. 2)	skrbnika (str. 2)	 (str. 3)	ZAT
spiskova (str. 2)	popisa (str. 2)	 (str. 3)	
sahranu (str. 2)	ukop (str. 2)	 (str. 3)	
svjedočanstva (str. 3)	svjedodžbe (str. 3)	 (str. 3)	
saobraćaj (str. 4)	promet (str. 4)	 (str. 5)	
sportske (str. 4)	športske (str. 5)	 (str. 5)	
stepenu (str. 4)	stupnju (str. 5)	 (str. 5)	ZDPPPBRVI
stanovništva (str. 4)	pučanstva (str. 4)	 (str. 4)	IZBDBiH
Čef (str. 4)	Voditelj (str. 4)	 (str. 3)	ZLI
(u) toku (str. 4)	(u) tijeku (str. 4)	 (str. 4)	ZDFBDBiH
Taksa (str. 1)	Pristojba (str. 1)	 (str. 1)	ZAT
Takseni (str. 1)	Pristojbeni (str. 1)	 (str. 1)	
taksenom (str. 1)	pristojbenom (str. 1)	 (str. 1)	
teritoriji (str. 1)	teritoriju (str. 1)	 (str. 1)	ZDPPPBRVI
ta'ka (str. 4)	to'ka (str. 3)	 (str. 4)	ZIDZENBDBiH
ta'aka (str. 1)	to'aka (str. 1)	 (str. 1)	ZNKPPKNVUOPK
u'estvovanje (str. 4)	sudjelovanje (str. 4)	 (str. 4)	ZDFBDBiH
u'estvuje (str. 2)	sudjeluje (str. 2)	 (str. 2)	ZJPPBDBiH
usvojenik (str. 2)	posvojenik (str. 2)	 (str. 2)	ZLI
usvojenje (str. 2)	posvojenje (str. 2)	 (str. 2)	
usvaja'la (str. 3)	posvojitelja (str. 3)	 (str. 3)	
uslovi (str. 1)	uvjeti (str. 1)	 (str. 1)	ZDPPPBRVI
uputstvima (str. 7)	uputama (str. 8)	 (str. 8)	IZBDBiH
udruženje (str. 10)	udruga (str. 10)	 (str. 11)	

Razlike su zabilježene u upotrebi riječi *krivični/kazneni*, *organ/tijelo*, *član/članak*, *stav/stavak*, *temelj/osnov(a)*.

Riječi *član* i *stav* normirane su u bosanskom i srpskom jeziku prema *Rječniku bosanskog jezika* (2007: 75, 1070) i *Rečniku srpskoga jezika* (2007: 1519, 1264), a riječi *članak* i *stavak* u hrvatskom jeziku (Čonje 2000: 147, 1176), i kao takve dosljedno se upotrebljavaju. U bosanskom jeziku riječi *članak* i *stavak* imaju različito značenje u odnosu na hrvatski jezik, ali u ovom kontekstu funkcioniraju kao kontekstualni sinonimi (bliskoznačnice).

Sljedeća razlika ogleda se u upotrebi riječi *temelj / osnov(a)*. Iako su obje stranog porijekla (grčkog), u izvorima na srpskom jeziku pronalazimo samo *osnov*, u bosanskom jeziku *osnov*, uz jedan izuzetak (*na temelju ugovora*), a u hrvatskom jeziku naporednu upotrebu oblika *temelj / osnov(a)*. Treba naglasiti da su u sva tri standarda normirana oba oblika *temelj / osnov/a* prema Anićevom *Rječniku hrvatskoga jezika* (2006: 1581, 963), *Rječniku bosanskog jezika* (2007: 1129, 558) i *Rečniku srpskoga jezika* (2007: 1310, 892).

Pod uticajem francuskog jezika početkom 20. stoljeća naziv *krivični* u srpskom jeziku potisnuo je naziv *kazniteljni*, a opet pod uticajem srpskog naziv *krivični* potisnuo je naziv *kazneni* u hrvatskom jeziku (Mamić 2004: 25). Danas je u srpskoj pravnoj terminologiji ustaljen naziv *krivični*, a u hrvatskoj *kazneni*, što potvrđuju i izdvojeni primjeri. Naziv *krivični* koristi se i u bosanskom jeziku u skladu s pravopisnom normom (Halilović 1996: 304).

Isti slučaj je i sa parom *organ / tijelo*. U zakonima na hrvatskom jeziku pronalazimo oba naziva, dok je dosljedna upotreba riječi *organ* u bosanskom i srpskom jeziku.

6.2. Tuđice / domaće riječi

U ovu grupu spadaju riječi s razlikama koje se tiču njihovog porijekla. Jedne su domaćeg, a druge stranog porijekla *tuđice*. Brojni su primjeri gdje u hrvatskom jeziku pronalazimo domaću riječ, a u bosanskom i srpskom *tuđicu*. Nabrojat ćemo neke od njih. Riječi navodimo samo u nominativu, bez obzira u kojim se oblicima one pojavljuju u tekstovima.

B / S ñ H

august / avgust ñ kolovoz

budñet ñ prora'un

direktor ñ ravnatelj

februar ñ velja'a

grupa ñ skupina

historija / istorija ñ povijest

kampanja ñ promidñba

komisija ñ povjerenstvo

konkurs ñ natje'a

juli / jul ñ srpanj

juni / jun ñ lipanj

maj ñ svibanj

nivo ñ razina

notar ñ bilježnik

penzija ñ mirovina

sistem ñ sustav

taksa ñ pristojba

U ve'ini slu'a'jeva u hrvatskom jeziku prednost ima doma'a rijel', za razliku od bosanskog i srpskog koji se l'ine veoma Aptvorenimó za rijel'i stranog porijekla. To se, prije svega, odnosi na nazive mjeseci ñ u hrvatskom jeziku dominiraju nazivi slavenskoga porijekla, a u bosanskom i srpskom latinskoga porijekla. Mada, ġire gledaju'i, internacionalni nazivi olakćavaju komunikaciju s govornicima svjetskih jezika.

Bitno je naglasiti da u izvorima pronalazimo neke strane rijel'i u sva tri jezi'ka standarda. To su: *fotokopija / kopija* kojoj odgovara doma'a rijel' *preslika*, *eksproprijacija* koju bismo zamijenili slavenskom rijel'ju *izvlaštenje*, *naćela* kojoj odgovara doma'a rijel' *principi* i oblici *zagarantovani / zagarantirani* kojoj su ekvivalent oblici *zajamćeni / zajemćeni*.

Pored strane rijel'i *zagarantovane / zagarantirane* u sva tri jezika upotrebljava se i rijel' doma'eg (slavenskoga) porijekla ñ *zajamćeno* u bosanskom i hrvatskom a *zajemćeno* u srpskom jeziku. Isto tako u hrvatskom jeziku pronalazimo i doma'u rijel' *skupina*, ali i stranu *grupa*.

6.3. Kroatizmi/srbizmi

Još u srpskohrvatskom / hrvatskosrpskom jeziku raspoznavale su se dvije polarizovane varijante kada su u pitanju leksika i stručni nazivi i termini. Te polarizovane lekseme nazivaju se kroatizmi i srbizmi. Godine 1991. objavljen je Brodnjakov *Razlikovni rječnik hrvatskog i srpskog jezika*, u kojem su lekseme podijeljene na kroatizne i srbizme.

S obzirom na to da bosanski jezik ima najviše dubletnih rječenja, s preporukom da u istom tekstu treba upotrebljavati samo jedan oblik (Muratagić-Tuna 2005: 487), sljedeći parovi ilustriraju leksičke razlike između hrvatskog i srpskog jezika.

H / S

mjerodavnost / nadležnost

nepravovremeno / neblagovremeno

osoba / lice

osigurati / obezbijediti

opseg / obim

obitelj / porodica

pravomoćnost / pravosnažnost

pristaša / pristalica

podrijetlo / porijeklo

pučanstvo / stanovništvo

redovit / redovan

sudjelovanje / učestvovanje

stupanj / stepen

uporaba / upotreba

unutarnji / unutrašnji

U Brodnjakovu rječniku pridjev *unutrašnji* svrstan je u kroatizme, a *unutarnji* u srbizme, što se kosi s praksom (o ovome je bilo govora u dijelu o pridjevima).

Nabrojane lekseme u svim njihovim oblicima dubleti su u bosanskom jeziku (važno je spomenuti da dublet *lice / osoba* ima samo pridjev *lični*). Međutim, uočavamo da se primjeri izdvojeni iz tekstova zakona pisanih na bosanskom i srpskom standardu uglavnom

podudaraju (*lice, nadležnost, pravosnažnost, porijeklo, stepen, upotreba, učestvovanje, uslovi, unutrašnji, pristalica, neblagovremeno, redovan, porodica, stanovništvo*).

7. Zaključak

U Bosni i Hercegovini u službenoj upotrebi su tri jezička standarda – bosanski, hrvatski i srpski jezik te dva pisma – latinica i cirilica, kao jezici i pisma tri konstitutivna naroda. Njihova ravnopravna upotreba uređena je i najvišim pravnim aktima – ustavima entiteta i Statutom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. U ovom radu pojašnjena su pravila administrativnog funkcionalnog stila, a zatim su analizirani zakoni Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na četiri nivoa: fonetskom, morfološkom, sintaksičkom i leksičkom.

Na fonetskom nivou najveće razlike pronađeno je u refleksu glasa *jat*, prijevaja vokala, nepostojanog *a*, pokretnih vokala, jotovanja, gubljenja suglasnika, glasa *h* i vokalskih alternacija *a/u*, *a/e* i *a/o*. Kada je u pitanju zamjena glasa *jat*, u bosanskom jeziku pronalazimo i dvosložni i jednosložni prefiks, mada je u blagoj prednosti dvosložni, dok je u hrvatskom jeziku dosljedna upotreba dvosložnog, a u srpskom jednosložnog prefiksa. Na podudaranje u bosanskom i srpskom jeziku nailazimo u prijevaju vokala, a kada je riječ o nepostojanom *a* – na podudaranje u bosanskom i hrvatskom jeziku, izuzev riječi *obaveza/obveza*, gdje se opet bosanski i srpski podudaraju. U sve tri jezičke varijante zabilježeno je izostavljanje pokretnih vokala, pronalazimo ih samo kod oblika *ovoga* i *kada*. Kada je riječ o jotovanju i pisanju glasa *h*, sličnost pronalazimo između bosanskog i hrvatskog jezika (izuzev oblika *historije/povijesti/istorije*, uz jedan izuzetak na bosanskom jeziku – *istorijskog*), a u slučajevima gubljenja suglasnika i vokalskih alternacija uočena je sličnost u bosanskom i srpskom jeziku.

Na morfološkom nivou razlike su se manifestovale u kategoriji imenica, glagola, pridjeva te nešto manje kod zamjenica i priloga. Najveći broj razlika odnosi se na imenice. Na podudaranja u bosanskom i srpskom jeziku nailazimo u imenica s razlikama u rodu (*kvalitet, teritorija*), glagolskih imenica nastalih od glagola na *-irati*, *-isati* i *-ovati*, imenica sa sufiksom *-telj* i *-lac*, imenica s različitim refleksom jotovane grupe *-st-* (*-št-*; *-šč-*) – *izvještavanje/izvještaj*, ali je zabilježena razlika u sve tri jezičke varijante kod imenice *saopćavanje/priopćavanje/saopštavanje*. Još jedna sličnost u bosanskom i srpskom jeziku zabilježena je u imenica sa suglasničkom alternacijom *t/ć* – *shvatanje/svaćanje*. Hrvatski i bosanski jezik podudaraju se u upotrebi imenica nastalih od glagola na *-iti* dodavanjem sufiksa *-ba* (*provedba*), uz jedan izuzetak u bosanskom jeziku – *spровоđenje*. U kategoriji

zamjenica i priloga bosanski i srpski jezik imaju iste oblike. Kod pridjeva nailazimo na podudarnost nekada bosanskog i hrvatskog, a nekada bosanskog i srpskog jezika (pridjevi sa *-ova*, *-isa-* i *-ira* te na *-ioni* i *-ijski*, uz izuzetak u srpskom jeziku *transakcijski*, zatim mjesnog pridjeva *unutrašnji* te kod pridjeva gdje su razlike leksičke prirode *proračunskih/budžetskih*, *znanstvene/naučne*, *sustavna/sistemska*). Podudarnost u bosanskom i hrvatskom jeziku pronalazimo kod pridjeva koji su nastali prefiksalsnom tvorbom (prefiks *s-*) te pridjeva izvedenih sufiksom *-ni* i *-ski* (*porezni/poreski*). U kategoriji glagola, kao i kod imenica i pridjeva, u bosanskom i srpskom jeziku pronalazimo podudarne oblike na *-isati* i *-ovati*, kao i glagole sa refleksom *-št-* (*izvještava*), a u bosanskom i hrvatskom jeziku kod glagola s prefiksom *s-*, uz jedno odstupanje u bosanskom jeziku *sprovodi*, te pri pisanja futura I *š* u tekstovima na ova dva jezika izdvojeni su primjeri napisani kao dvije riječi, a na srpskom jeziku kao jedna riječ (*kaznit će se / kazniće se*).

Na sintaksičkom nivou pri analizi položaja enklitike u rečenici ne nailazimo na značajnije razlike u tri jezičke varijante, kao ni u analizi sintaksičkih konstrukcija s prijedložnim izrazima *š* osim *u skladu s(a) / sukladno*. Pronalazimo naporednu upotrebu infinitiva i konstrukcije *da + prezent* u bosanskom i srpskom jeziku, a u hrvatskom samo infinitiv. Pasivnu konstrukciju rečenice pronalazimo u bosanskom i hrvatskom jeziku na dva mjesta, a u srpskom jeziku jedan od izdvojenih primjera je pasivna konstrukcija, a u drugom je subjekat vržilac radnje.

U analiziranom korpusu pronalazimo brojne leksičke razlike. Kada je riječ o pravnoj terminologiji, uočena su ista rječenja u bosanskom i srpskom jeziku (*krivični, član, stav, organ*). U bosanskom i srpskom jeziku vidljiva je upotreba tuđice na mjestu gdje je u hrvatskom domaća riječ, ali i strane riječi u sva tri jezika (*eksproprijacija, zagarantovane/zagarantirane*). Neke lekseme su podijeljene na kroatizme i srbizme, a u bosanskom jeziku ih pronalazimo kao dublete.

Nakon analize korpusa te sagledavanja kako svakog rječenja posebno tako i svih u cjelini kao i svih činjenica utvrđenih na osnovu rezultata cjelokupne analize dolazimo do zaključka da standardni bosanski, hrvatski i srpski jezik u zakonima Brčko distrikta BiH uglavnom funkcioniraju u skladu s normativnim rječenjima, iako su uočena određena odstupanja. Uočena odstupanja ne utiču bitno na ostvarenje njihove norme, ali su svakako posljedica, a ujedno i pokazatelj bliskosti tri jezička standarda kako u govornoj tako i u pisanoj komunikaciji, koja

se među govornicima odvija bez problema. Ukoliko uzmemo u obzir da je pravo na jezik jedno od temeljnih ljudskih prava te pravnu regulativu u Bosni i Hercegovini koja tretira pitanje jezika, zaključujemo da je opravdana upotreba tri jezika i dva pisma u administraciji. Međutim, s ekonomskog aspekta nije opravdano, budući da se jedan tekst izražuje u tri verzije.

U ovome radu analizirane su sličnosti i razlike jezičkih standarda (bosanskog, hrvatskog i srpskog) samo u tekstovima zakona. S ciljem sticanja potpunijeg uvida u lingvostilističke karakteristike zakonodavno-pravnog podstila bilo bi korisno izvršiti istraživanje korpusa koji će sadržavati i druge tekstne vrste ovoga podstila.

Literatura

1. Anić, V., Silić, J., *Pravopis hrvatskoga jezika*, Novi liber, Čkolska knjiga, Zagreb, 2001.
2. Anić, V., *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*, Novi liber, Zagreb, 2006.
3. Babić, S., Finka, B., Moguš M., *Hrvatski pravopis (VIII izdanje)*, Čkolska knjiga, Zagreb, 2004.
4. Babić, S., Ham, S., Moguš M., *Hrvatski školski pravopis* Čkolska knjiga, Zagreb, 2005.
5. Barić, E., i dr., *Hrvatska gramatika (4. izdanje)*, Čkolska knjiga, Zagreb, 2005.
6. Brodnjak, V., *Razlikovni rječnik srpskog i hrvatskog jezika*, Čkolske novine, Zagreb, 1991.
7. Bulić, R., *Bosanski jezik u praksi i normi*, Tuzla : Printcom, 1999.
8. Bulić, Refik, *BOSANSKI JEZIK : Jezičko-pravopisni priručnik za učenike osnovnih i srednjih škola*, Bosanska riječ, Tuzla, 2001.
9. Ćedić, I. i dr., *Rječnik bosanskoga jezika*, Institut za jezik, Sarajevo, 2007.
10. Halilović, S., *Pravopis bosanskoga jezika*, KDB Preporod, Sarajevo, 1996.
11. Halilović, Senahid, *Pravopis bosanskoga jezika : Priručnik za škole*, Dom štampe d. d. Zenica, Sarajevo, 1999.
12. Ham, S., *Školska gramatika hrvatskoga jezika*, Čkolska knjiga, Zagreb, 2002.
13. Ivić, P., Klajn, I., Peđikan, M., Brborić, B., *Srpski jezički priručnik – četvrto izdanje*, Beogradska knjiga, Beograd, 2007.
14. Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I., *Gramatika bosanskoga jezika*, Dom štampe, Zenica, 2000.
15. Jedinstvena pravila i procedure za izradu zakona i drugih propisa Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Ašluhbeni glasnik Brčko distrikta BiHó, broj 01/12)
16. Katnić-Bakarčić, M., *Stilistika (priručnik za studente)*, Ljiljan, Sarajevo, 2001.
17. Mamić, M., *Hrvatsko pravno nazivlje (članci i rasprave)*, Lin-Cro, Zadar, 2004.
18. Marković, S., Ajanović, M., Diklić, Z., *Pravopisni priručnik srpskohrvatskog – hrvatskosrpskog jezika*, Svjetlost, Sarajevo, 1977.
19. Međanović-Međa, E., *Kontrastivna analiza bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika u zakonima Federacije Bosne i Hercegovine*, Slavistički komitet, Sarajevo, 2011.
20. Muratagić-Tuna, H., *Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi (sličnosti i razlike)*, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2005.
21. Peđikan, M., Jerković, J., Pišurica, M., *Pravopis srpskoga jezika*, Beograd : Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; Novi Sad : Matica srpska, 2005.

22. Peđikan, M., Jerkoviđ, J., Piđurica, M., *Pravopis srpskoga jezika – Ijekavsko školsko izdanje*, Novi Sad : Matica srpska, Beograd : Zavod za udđbenike i nastavna sredstva, 2006.
23. *Pravopis srpskohrvatskoga knjiđevnog jezika (sa pravopisnim ređnikom)*, Novi Sad: Matica srpska; Zagreb: Matica hrvatska, 1960.
24. *Ređnik srpskoga jezika*, Matica srpska, Novi Sad, 2007.
25. Stanojđiđ, Ĥ., Popoviđ, Lj., *Gramatika srpskoga jezika – udđbenik za I, II, III i IV razred srednje škole*, Zavod za udđbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
26. Stanojđiđ, Ĥ., Popoviđ, Lj., *Gramatika srpskoga jezika*, Zavod za udđbenike, Beograd, 2011.
27. Statut Brđko distrikta Bosne i Hercegovine (pređiđđeni tekst), broj: 02-02-36/10 od 14. 1. 2010. godine
28. Stevanoviđ, M., *Gramatika srpskohrvatskog jezika – za više razrede gimnazije*, peto izdanje, Obod, Cetinje, 1966.
29. Ćonje, J., *Rjeđnik hrvatskoga jezika*, Leksikografski zavod AMiroslav Krleđa i Ćkolska knjiga, Zagreb, 2000.
30. Tehak, S., Babiđ, S., *Gramatika hrvatskoga jezika : Priručnik za osnovno jeziđno obrazovanje*, Ćkolska knjiga, Zagreb, 1992.
31. Tođoviđ, B., *Funkcionalni stilovi*, Beogradska knjiga, Beograd, 2002.
32. Vajzoviđ, H., Zvrko, H., *Gramatika bosanskog jezika (I. – IV. razred gimnazije)*, Ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture, Sarajevo, 1994.
33. Viskoviđ, N., *Jezik prava*, Naprijed, Zagreb, 1989.

Izvori

1. ZD ñ Zakon o duhanu (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 35/05)
2. ZJPPBDBiH ñ Zakon o javno-privatnom partnerstvu u Brl'ko distriktu BiH (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 07/10)
3. IZBDBiH ñ Izborni zakon Brl'ko distrikta Bosne i Hercegovine (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 17/08)
4. ZLI ñ Zakon o li'nom imenu (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 08/02)
5. ZDFBDBiH ñ Zakon o Direkciji za finansije Brl'ko distrikta Bosne i Hercegovine (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 19/07)
6. ZZKBDBiH ñ Zakon o zaštitu od klevete Brl'ko distrikta Bosne i Hercegovine (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 14/03)
7. ZIDZENBDBiH ñ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksproprijaciji nekretnina u Brl'ko distriktu Bosne i Hercegovine (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 19/10)
8. ZAT ñ Zakon o administrativnim taksama (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 21/05)
9. ZDPPPBRVI ñ Zakon o dopunskim pravima porodica poginulih boraca i ratnih vojnih invalida (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 26/04)
10. ZNKPPKNVUOPK ñ Zakon o naknadama za upotrebu podataka premjera i katastra nekretnina i vrženje usluga u oblasti premjera i katastra (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 31/04)
11. ZIDZNBDBiH ñ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o notarima Brl'ko distrikta BiH (Ašluhbeni glasnik Brl'ko distrikta BiHó, broj 17/06)